

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2012. gada 14. jūlijs – 20. jūlijs

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 27 (1253)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Latviju pieskandina *Baltica 2012*

No 5. līdz 9. jūlijam Rīgā un daudzviet Vidzemē norisinājās 25. Starptautiskais folkloras festivāls *Baltica 2012*. Šis festivāls jau tradicionāli ik gadu notiek citā Baltijas valstī. Šogad svētku dalībnieku vidū bija dziedātāji, dejetāji un tautas mūziķi no daudzām valstīm – Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas, ASV, Bulgārijas, Izraēlas, Itālijas, Francijas, Ukrainas un Lielbritānijas. Festivālā piedalījās arī 173 Latvijas etnografiskie ansamblī un kopas, svētkus koplināja Latvijas stāstnieki un lietiskās mākslas meistari. Taču īpaši mīļi tika sveikta latviešu folkloras kopas

no ārzemēm – „Sidrabavots” un „Teiksma” no ASV, „Dūdalnieki” no Lielbritānijas, „Daina” no Omskas Krievijā un „Dzērves” no Luksemburgas.

Visu tautas tradiciju kopēju prasme tika demonstrēta gan Rīgā, gan ārpus galvaspilsētas – Ilkšķilē, Ķekavā, Turaidā, Siguldā, Barkavā, Cesvainē, Ērglos, Koknēse, Ľaudonā un Madonā. Ar dziesmām un tautas melodijām visu paaudžu tautas garamantu kopēji un glabātāji apliecināja piederību pie savas tautas sānēm, jo tas dažādu tautu pārstāvjiem lauj atplaukt krāšņā daudzveidībā.

Valsts prezidents Andris Bērziņš tiekas ar festivāla *Baltica 2012* grupu vadītājiem

Kopš marta delegātu pilnsapulces jaunievēlētā valde noturējusi trīs sēdes. Pirmā sēdē valde pārskatīja pilnsapulces pieņemtos lēmumus un izteiktos viedokļus, kas ietekmēs darbību nākotnē.

Amatu sadale šim gadam:

Uldis Reveliņš – valdes priekšsēdis, sakarnieks ar «Straumēnu» saimniecību, DVF pārstāvis Izglītības fondā

Pauls Vanags – valdes priekšsēza vietnieks

Laimons Ceriņš – administrācijas daļas vadītājs, archīva kārtotājs un pārzinis

Una Torstere – valdes sekretāre un protokoliste, saimniecīkās daļas kasiere, DVF pārstāvē Eiropas latviešu apvienībā

Viesturs Vāvere – DVF kasieris

Ilze Grickus – Informācijas daļas vadītāja un DVF pārstāvē Izglītības fondā

Krišs Ligers – Kultūras daļas vadītājs, biedrzinis, sakarnieks ar jauniebraucējiem no Latvijas, padomdevējs būvniecības jautājumos

Jānis Gravenieks – sakarnieks ar Londonas namu, Jaunatnes daļas vadītājs

Valdes sēdēs piedalās arī vanadžu vadītāja Marita Grunts, Revīzijas komisijas priekšsēdis Ivars Mavrikis un DVF pārstāvis DV CV un BLIK priekšsēdis Aivars Sinka.

Katrā sēdē tiek pārskatīti un pārrunāti pārskati par DVF trim īpašumiem. Daudzi darbi jau ir paveikti, bet daudz darbu vēl ir priekšā, un ienākumu līmenis neļauj visus remontus un uzlabojumus veikt uzreiz. Visos trijos īpašumos vispārējais finanšu stāvoklis lēnām uzlabojas, un ceram, ka tāpat būs arī nākotnē.

Atsaucoties uz delegātu pilnsapulces lēmumu, DVF valde izskatījusi DVF statūtus un ieiteiktās maiņas nodalām izsūtītas, lai rudens pilnsapulces delegāti varētu sagatavoties pārrunām un lemt par vajadzīgiem grozījumiem. Pēc ievēlētās darba grupas turpmākām pārrunām ar viesnīcas „Radi un draugi” valdi un viņu juristu, izsūtīts arī DVF valdes lūgums nodalām pieņemt lēmumu pārrakstīt «SIA „LWF viesnīca „Radi un draugi”» daļas uz „Latvian Welfare Trust”, kam ir pilntiesīgs juridiskais statuss.

DVF pārstāvis Centrālajā valdē Aivars Sinka piedalījās DV CV konferencē un sēdēs un DVF valdei sniedza pārskatu par notikumiem un lēmumiem (sk. rakstus BL 23. nr.).

Vanadžu daļas vadītāja Marita Grunts priečajās par labi apmeklēto un veiksmīgo vanadžu salīdojumu, kas notika DVF Kovent-

rijas nodaļas īpašumā „Mūsmājas”, kur mājas saimniecība vadādzes uzņēma ļoti sirsniņi (Sk. rakstu BL 23 nr.). Marita Grunts piedalījās arī DV CV konferencē un sēdēs „Bērzaine”, kur ir bijusi ļoti plaša programma.

Plānotais Jāņu sarīkojums „Straumēno” dienīzē tika atcelts, jo pārāk mazs bija iepriekš pārdoto biļešu skaits. Iespējamais finanšu stāvoklis zaudējums būtu bijis stipri lielāks, nekā tika paredzēts marta pilnsapulce. Rīkotāji nolēma, ka risks ar šā sarīkojuma rikošanu ir pārāk liels un tas nebūtu attaisnojams. Brieseles latviešu deju kopas braucieni vairs nevarēja atteikt, bet dejetājiem radās iespēja iepriecināt kaimiņus - DVF Koventrijas nodaļas ligotājus «Mūsmājas».

Sestdien, 8. septembrī, DVF īpašumā «Straumēni» tiek rīkotas „Jauniešu dienas” ar sporta saņemšanām un citām noarbībām. Plašāka informācija pieejama www.latviešiem.co.uk, vai var rakstīt uk_jaunies@inbox.lv.

Nākamā DVF nodaļas delegātu pilnsapulce paredzēta svētdien, 9. Septembrī, «Straumēnos». Tai pašā dienā pardzēta arī SIA viesnīcas „Radi un draugi” pilnsapulce.

Ilze Grickus

Korim Sōla - trīs zelta medaļas Pasaules koņu olimpiadā!

Koņa mūzikas draugi ar interesi sekoja norisēm Pasaules koņu olimpiādā, kurā līdz 14. jūlijam norisinājās ASV pilsētā Sinsinati un kurā piedalījās 15 tūkstoši dziedātāju no 362 koņiem. Pasaules koņu olimpiāda ir lielākais starptautiskais koņdziedāšanas sarīkojums, tāpēc iepriecina ziņa – Latvijas Kultūras akadēmijas koris *Sōla* diriģenta Kaspara Adamsona vadībā Pasaules koņu šāgada sacensībās ieguvis trīs zelta medaļas – jauktko koņu, folkloras un sakrālās mūzikas katēgorijā.

Visvairāk punktu koris izpelniņās sakrālās mūzikas katēgorijā, kurā vairāki vērtētāji Latvijas dziedātājiem deva augstāko iešķējumu. Jo augstāk šis koņa sasniegums vērtējams tāpēc, ka bija jāsacens tā sauktajā „campionu grupā”. Koņus šai grupai izvēlējas Pasaules koņu olimpiādas mākslinieciskā padome, un šajā grupā vāju koņu nav, bet konkurence ir ļoti sīva. Mūsu koris iemantoja publikas simpatijas. Visos koncertos un arī konkursā, kad dziedāja *Sōla*, klausītāji kori sveica ar aplausiem, stāvot kājās. Koņa māksli-

Koņa Sōla dalībnieki

niecikais vadītājs Kaspars Ādamsons pēc veiksmīgā starta un finiša koristiem pauða prieku par kopīgi paveikto. Viņš apgalvoja, ka koņa pilnveidošanās pēc pašreizējiem sasniegumiem neapstāsies. Koris jau ir atgriezies Latvijā. Otrās nedēļas konkursos un sarīkojumos Sinsinati piedalījās arī vokālā grupa *Latvian Voices*.

2014. gadā Pasaules koņu olim-

piada notiks Rīgā. Visa gada garumā mūsu galvaspilsēta tad baudīs godu būt Eiropas kultūras galvaspilsētai.

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

Rīga no putna lidojuma

Londonas Architektu festivāla ietvaros starp bagātīgi sagādātajiem notikumiem un izstādēm bija skatāma arī fotomākslas izstāde *Rīga no augšas*. Festivālam, kas norit jau kopš 2004. gada, bija dota devīze - *The Playful City* (Pievilcīgi rotaļīgā pilsēta), un droši var teikt, ka to varēja saskatīt arī fotografa Jura Kalniņa 45 liela formāta attēlos.

Izstādes projektu kopā ar fotografa veidoja arhitekts Jānis Dripe, latviešu sabiedrībā ļoti iecienītais bijušais Latvijas vēstnieks Zviedrijā un Apvienotā Kāralistē. Projektu palīdzēja īstenot Jānis Andersons ar savu četrvielu lidmašīnu, veicot, kā pats paskaidroja, „šoferapienākumus”. Gadarīts, ka bijis notiekošā iniciātors, lidotājs paskaidroja, ka šis projekts esot tikai pirmais solis

Lidotājs Jānis Andersons; labajā pusē Latvijas vēstnieks Eduards Stiprais ar pašvaldības padomes pārstāvēm

uz plašāku projektu.

Jānis Andersons ir dzimis un audzis Zviedrijā, un varētu domāt, ka, dejojot Stokholmas latviešu deju kopā „Zibenītis”, lidojumu virs Rīgas toreiz nav plā-

nojis.

Izstāde pirmizrādi piedzīvoja jau maijā Romā un būtibā ir daļa no „Rīga – 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsēta” programmas. Tā tapusi sadarbībā ar nodi-

binājumu *Rīga 2014* un Latvijas Ārlietu ministriju.

Fotomākslinieks Juris Kalniņš tiek uzskatīts par vienu no izcilākajiem aerofotografiem Latvijā. Savu vēlmi fotografē laukus un pilsētas no putna lidojuma Juris Kalniņš vareja īstenot tikai pēc Latvijas neatkarības atgūšanas, jo padomju okupācijas gados gaisa telpa bija aizliegta teritorija.

„Rīga no augšas” lielformāta attēlos ir parādīta dažādība ne tikai architektūrā, kas uzņemta no dažāda redzes leņķa, ar baznīcu torņu smailēm, bet arī apbrīnojamā pašas Rīgas un tuvākās apkārtnes daudzveidību, kas parādīta visās laika apstākļos un visos gadalaikos. Skaista ir likločiem plūstošā Daugava, kas „puto balta” līdz ietekai jūrā.

Izstāde notika *Southwark* (nosaukums ar ļoti neparasto un maldinošo izrunu) padomes ēkā, kas ar savu plašumu un gaisumu bija ļoti piemērota izstādei un

pieņemšanai izstādes atklāšanā.

Latvijas vēstnieks Eduards Stiprais izstādes atklāšanā izteica patēriņu Britu Padomei par ieteiku mu izstādei izmantot *Southwark* pašvaldības skaistās telpas un pašvaldības padomei par sniegtu atbalstu.

Pieminot latviešu un britu tirdzniecības sakarus, vēstnieks atgādināja, ka ir bijuši laiki, kad no Latvijas kokiem tika būvēti kuģi britu jūras kaŗa flotei.

Pārsteigumu sagādāja „jauņums”, ka *Southwark* pašvaldības apgalbā atrodoties dzīvokļu māja ar nosaukumu *Latvian court*. Vēstnieks pieminēja arī Rodnija Radklifa klātieni izstādei – viņš esot kādreizējā Rīgas pilsētas galvas Dzordža Armitsteda mazmazdēls. Savukārt pašvaldības padomes pārstāvē atzinās, ka Rīgā neesot bijusi, taču redzētie skati esot tik ļoti vilinoši, ka to visā drīzumā vajadzēsot apciemot.

Zīgrīda Daškevica

Pieminot izsūtītos

Svētdiena, 17. jūnijs, Londonā bija neierasti silta un saules gaismas piestarota, kad pašā pilsētas centrā, Sv. Jēkaba baznīcā (*St. James Church*), latvieši, lietuvieši, igaunji un viņu viesi pulcējās, lai kā ik gadu noliektu galvu 1941. gada 14. jūnija deportāciju upuru pieminai. Nu jau aprītējuši 70 gadi kopš šīs vardarbīgās pārestības, kurai astoņus gads vēlāk sekoja nākamā masu izsūtīšana, taču ne viena, ne otra līdz ar citām padomju varas pastrādātajām represijām joprojām starptautiskā mērogā nav guvušas pienācīgu ievēribu. Zīmīgi, ka šīs fakts tika uzsvērts

gan dievkalpojuma sprediķi, gan arī šīs nedēļas Eiropas Parlamenta plēnārsēdē.

Dievkalpojumu tradiconāli rīkoja Baltiešu padome, pulcinot viņu triju valstu garīdzniekus un vēstniekus, kā arī aicinot tajā piedalīties baltiešu kopkorī ar patriotiskām dziesmām igaunu, latviešu un lietuviešu valodā. Divas dziesmīnas nodziedāja arī lietuviešu mākslas skolas audzēkņi. Goda vietā pie altāra stalti slējās visu trīs Baltijas valstu karogi, un līdzās tiem katras valsts vēstnieks lūgšanas laikā aizdedza piemiņas sveces, tādējādi vizuāli un simboliski apliecinot kopā sanākšanas pamatlēmeki –

pieminēt aizgājušos tautiešus.

Mācītāja Lindseja Midere (*Lindsey Meader*) sprediķi sacīja: „Atcerē ir svarīgs vienotājs akts – atcerēšanās un sanākšana kopā vēlreiz, lai apliecinātu mūsu kopīgo cilvēcīgumu un apņēmšanos izskaust neaprakstamo cietsirdibū, genocīdu un netaisnību.” Švētrunā mācītāja atzina, ka gatavošanās šim dievkalpojumam bijusi kā sen “aizkavējusies” izglītošanās viņu triju Baltijas valstu vēsturē un to skarbjā liktenī. “Tikai tagad, kad Baltijas valstis ir atguvušas neatkarību, to patiesais stāsts ir kļuvis pilnīgi zināms. Lieļa tā daļa ir briesmīga, un tieši tāpēc ir tik

svārīgi, ka stāsts tiek pastāstīts, tiek celts gaismā, lai mēs varētu pārdomāt pagātni un mācīties no tās šausmām. Kad skatāmies uz pasauli ap mums, diemžēl šķiet, ka mēs nemācāmies pietiekami ātri. Līdz ar uzzinātājām šausmām Baltijas valstu stāsts sniedz iedvesmu par noieto garo ceļu no okupācijas līdz brīvībai.” Teikto savukārt lieliski vizuālizēja baznīcas telpā izkārtotā Latvijas Okupācijas mūzeja celojošā izstāde “Latvija atgriezas Eiropā: no okupācijas līdz brīvībai”, atspoguļojot mūsu valsts likteni kopš 1940. gada.

Dievkalpojums, kā ierasts, beižās ar katra baltiešu garīdznieka teiktajām lūgšanām dzimtajā valodā, aizlūdzot par septiņdesmit gadus senā notikuma upuriem un

Terēze Bogdanova

PAR BĒRZAINES JĀNIEM

Ilgajos okupācijas gados pie minēt latviešu nāciju, tās seno kultūru bija liegts. Atmodas laikā patiesība “atvērās kā papardes zieds”. Daudzi atceras tautas ie mīlotā aktieņa Ēvaltera uzrunu no pils torna: “Mana mīļā latviešu tauta!” Dzejniece Māra Zālīte kopā ar komponistu Zigmāru Liepiņu mīlestības vārdos un melodijā pauða cieņu un godu savai tautai operā “Lāčplēsis” – “Mazs bērniņš krustcelēs...” (blakus lielajam austrumu kaimiņam). Vizmas Belševicas mīlestību pret Latviju mūzikā izdziedāja Uldis Stabulnieks: “...par lielu, lai panemtu līdzi, par mazu, lai palaistu pasaulē vienu (austrumu kaimiņa gardāko kumosu), es līdzī celos!” Latvijas talantu apbalvošanas sarīkojumā Operā tās vadītājs Andris Freidenfelds graciozi, ar vieglu rokas mājienu ie zīmēja Latvijas valsts kontūru, no saucot to par mazu “taurenīti” blakus lielajam kaimiņam. Mana draudzene, atnākusi ciemā, apskatot globus, izsaucās: “Kā gan šīs mazais “taurenītis” var apdraudēt lielo austrumu kaimiņu?” Apskatieties arī jūs visi! ...Un padomājet...

Teodoram Dreizeram laikam ir taisnība - ekonomika nosaka

politiku! Apetīte liela!

Bet gaisā virmo minējumi par maiju kalendāra pareģojumiem... Mainišoties domāšana. Varbūt derētu! Lai izzūd alkatība, meli, iekarošanas tieksme un citas negātības ipašības. Lai pār visu zemeslodzi valdītu vispozitīvākais, labestīgākais, skaistākais spēks - Milestība un blakus tai Mūzikai!

Tautas spēks laužas ārā no pagātnes dzīlēm un vasaras vidū - SAULGRIEŽOS uzīzēt kā brīnumskāsts, krāsains un skanošs zieds! Kā papardes zieds!

Tāds zieds 23. jūnija vakarā uzplauka Bērzaunē - DV mītnē, gleznaīnās Freiburgas apkārnē. Ap varenou ugunkuru, ko pārvaldnies Guntis Laidiņš ar saņiem mazajiem palīgiem no Latvijas - Richardu un Kristapu bija sakrāvis, satraukuma pilni pulcējās gan viesi, gan mākslinieki. Sākotnējais biklums un nedrošiba “izkusa” ugunkura liesmās. Dziedāja tālie viesi no Ventspils - etnografiskā grupa VENTĀNI, un skanīgās latviešu tautasdziesmas aizlīgoja pāri Bērzaunes zaļajām daudzpunkāju terasēm Freiburgas virzienā. Draiski skanēja “ventinvaldē rakstīts perss no Ālantvīl”, kā to būtu teicis pats ventiņu rakstnieks Vilis Ālants.

Štutgartes jauniešu tautasdeju ansamblis, ko radījuši nesen no Latvijas izbraukušie dejotāji, vadītājas Lauras vadībā demonstrēja vēl neaizmirstu latviskumu - meitenes ar plavu ziedu vaina dzinīniem galva, zēni ar staltu pašlepnumu.

Svētku viesi bija ieradušies no visām debespusēm, gan no Francijas, gan Vācijas, arī no Latvijas. Viņu vidū smaidīgs kā vienmēr pats DVV priekšnieka vienīeks Pēteris Vigants ar kundzi Intu, operdzedētāja Melita Mičuls, Maruta no pazīstamās mūzikā Teikmaņu dzimtas, bet stālais Štutgartes simfoniskā orķestra mākslinieks Jānis Lielbārdis ar ģimeni - diviem dēliņiem, visjaukākajam Audrim tikai devīni mēnesīši, - tiek ievadīts latviskās dzīvesziņas celā. Diženais, zinātākais vēsturnieks, diplomāts, poligots Gustavs iejušās mājastēva lomā un lustīgu līgošanu apvienoja ar saimnieciskiem palīgdarbiņiem. Talantīgo latviešu izcelsmes trompētistu Valdi Bizunu no Štutgartes varēja sastapt kalnu plāvās, vingrināšanās nolūkā pūšam skotu dūdas.

Daudzi līgotāji pārnakšojo teltīs visaugstākajās kalnu plāvās un nogāzēs, jo visas iespējamās un

Ēdamo kastaņu koka ziedu pušķis

neiespējamās vietas bija aizņemtas. No turienes vilinoši skaists skats pavērās lejā uz Freiburgu! To vajadzētu redzēt, izjust ik-katrām! Burvīgi! Un droši! Šo latviskās elpas apdvesto vāczemes stūrī sargā divi bērzi, kurus šeit iestādījuši Latvijas sūtnis Londenā Kārlis Zarinš (dzimis Ipiķos) un Kanadas DV valdes priekšsēdis Vitālijs Mukts 1956. gada 19. aprīlī. Nu jau bērziem ir 56 gadi! Tiem kaimiņos aug milzīgi koki, kas varenājā izskata līdzīgi mūsu kastaņām, bet lapu un ziedu forma nav ne mazākās līdzības ar

mums zināmo stalto ziedu sveci. Savs skaistums un apbrīna ir ēdamo kastaņu koka brīvi plivojošajam ziedu pušķim!

Paldies Bērzaunes pārvaldnieku pārim - Mārai un Guntim un viņu paligu komandai - Nikolai, Skaidritei, Arnim, Dinai, Gustavam u.c., par rūpēm, par sagādāto omulību, svētku prieku! Līgo prieks dimdēja cauru nakti! Rīta pusē no kalna virsotnes kā nobeiguma akordu un atvadu sveicienu vējā atnesa jaukas mūzikas skaņas ... Uz redzēšanos!

Astrīda Linde

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidenta pirmais darba gads

Aprīt Valsts prezidenta Andrija Bērziņš pirmais darba gads. A. Bērziņš 2011. gada 8. jūlijā deva Saeimā svinīgo solījumu un stājās Valsts prezidenta amatā.

Pirmajā prezidentūras gadā Andris Bērziņš likumdošanas jomā izsludinājis 163 likumus, divus likumus nodevis otrreizējai caurlukošanai, sasaucis četras Saeimas ārkārtas sēdes, iesniedzis sešas likumdošanas iniciatīvas. Ekonomikas, uzņēmējdarbības un nodarbinātības jomā prezidents definējis vairākas prioritātes - izglītības kvalitātes un pieejamības uzlabošanu, reģionālo attīstību, stiprinot pašvaldību iniciatīvu un atbildību, kā arī investīciju un Eiropas Savienības finansējuma piesaisti ilgtspējīgai ekonomikas attīstībai un darba vietu radīšanai. Stājoties amatā, Bērziņš uzsverā, ka Latvijai īpaši būtiska ir sadarbība reģionā, ka arī darbs savu interešu nodrošināšanai Eiropas Savienībā un NATO.

Saskaņas centra ieskatā Valsts prezidenta Andrija Bērziņa darbs pirmajā prezidentūras gadā ir vērtējams “neitrāli pozitīvi” un nekādi būtiski uzlabojumi viņa darbā nav nepieciešami. SC Saeimas frakcijas priekšsēža biedrs Valerijs Agešins Bērziņu salidzināja ar labu arbitru futbola spēlē. Labs tiesnesis spēles laikā nav pārāk pamanāms. Arī Bērziņš nepieļauj vienu otru rīcību, taču “straujas kustības” neveic, skaidroja Agešins. Būtiski uzlabojumi prezidenta darbā neesot nepieciešami, un, veicot šos pienākumus ilgāku laiku, Bērziņš “iestrādāsies” un savu sniegumu uzlabo. Agešins pozitīvi vērtēja arī to, ka otrreizējai caurlukošanai Saeimā prezidents atdevis atpakaļ grozījumus likumā “Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu”. Tie paredz stingrākus ierobežojumus referendumu ierosināšanai.

***

Valsts prezidents Andris Bērziņš

tikas ar leģionāru un nacionālo partizānu pārstājiem, tā turpinot paša iesākto Labas gribas manifesta ideju, kuŗai būtu jābeidzas ar izlīguma sasniegšanu starp Otrā pasaules karā abās frontēs karojošajiem un ar likumu “Par Otrā pasaules karā dalībnieka statusu”. Iepriekš ar sarkanarmiešu un sarkanā partizānu organizāciju pārstājiem sarunas noritēja gludi, bet Daugavas Vanagi un Virsnieku apvienība iebilda pret izlīgšanu ar tiem, kuŗi karā laikā pastrādājuši noziegumus, atradušies represīvās struktūrās.

Nacionālo partizānu apvienības priekšsēdis Ojārs Stefans skarbi iebilda pret brālošanos ar sarkanajiem partizāniem: „Nacionālie partizāni savu viziju – brīvu Latviju – ir sasniegusi, mēs jau esam veci un ar Latviju sirdi pamazām nomirsim, kādu mums vēl vajag kopīgu nākotnes viziju kopā ar sarkanajiem partizāniem... Tie taču bija cilvēki, kas slepkavoja latviešu tautu, viņu kodols bija no Padomju Savienības iesūtītie diversanti.”

***

Svin Latvijas armijas 93. dzimšanas dienu

Vērmanes dārzā 10. jūlijā notika Latvijas armijas 93. dzimšanas die-

nai veltīti sarīkojumi.

Nacionālo brunoto spēku (NBS) komandieris ģenerālmajors Ramonds Graube uzsver, ka 10. jūlijis ir valstiski un vēsturiski nozīmīgs datums, jo tieši 1919. gada 10. jūlijā tika apvienotas tās vienības, kas līdz tam valsts drošību un nākotni bija sargājušas katra atsevišķi, - un izveidota vienota Latvijas armija. “Istās uzvaras un īstie panākumi sākās pēc vienotas Latvijas armijas izveidošanas – Rīgas atbrīvošana 11. novembrī, Latgales atbrīvošana. Un visus šos notikumus vieno viens vārds – vienotība. Es droši varu apgalvot, ka bez šī tik loti svarīgā vēsturiskā notikuma mums brīvības vai nu nebūtu, vai tā tiktu sasniegta daudz smagākā un sarežģītākā ceļā”, sacīja Graube.

Vērmanes dārzā Kāja mūzeja darbinieki, tērpušies vēsturiskos Brīvības cīņu formas tēros, uzrunāja sarīkojuma viesus, vadīja interaktīvu spēli jauniešiem par Brīvības cīņu notikumiem un militāro vēsturi. Pēcpusdienā notika Latvijas armijas 93. dzimšanas die-nai veltīts koncerts, kuŗā piedalījās NBS bigbands, Zemessardzes orķestrīs, Rīgas Latviešu biedrības kamerkoris *Austrums*, Rīgas Latviešu biedrības tautasdeju ansamblis *Vija*, Zemessardzes 51. kājnieku bataljona ansamblis “Dobelles zemessargi”. Mūzikālo sveicēnu Latvijas armijas 93. dzimšanas dienā bija sarūpējuši arī Kaujas atbalsta bataljona karavīri – kaprālis Raivo Raudulis, kas nesen atgriezies no starptautiskās operācijas Afganistānā, un kapteinis Almantis Naglis ar grupu “Novadnieki”.

Spriež par situāciju Lubāna ezerā

Lubāna ezera dienvidastrumu dambis ir kritiskā stāvokli, arī citas Lubānas zemienes hidrotehniskās būves nav atbilstoši uzturētas, jo trūkst naudas, tāpēc, pārraujot ezera dienvidastrumu dambi, var notikt nacionāla mēroga plūdi, apdraudēta būs arī Daugavas hidroelektrostaciju (HES) kaskādes darbība. Ministru prezidents Valdis Dombrovskis 9. jūlijā sasauga Krizes vadības padomes (KVP) ārkārtas sēdi, lai izvērtētu situāciju Lubāna ezerā.

Saskaņā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta preses pārstāvēs Ingas Veteres sniegtu informāciju KVP ārkārtas sēde sasaukta pēc Zemkopības ministrijas lūguma, lai izskatītu tās sagatavoto informāciju par nacionāla mēroga plūdu draudus izraisītāju situāciju ar Lubāna ezera dienvidastrumu dambi un priekšlikumiem par nepieciešamo operatīvo rīcību draudu novēršanai.

Ja tiek pārrauts dambis, var applūst līdz 60 000 hektaru zemes, tostarp piecas apdzīvotas vietas - Zvejsala, Nagli, Blodāni u.c. Neatgriezeniski postījumi var tikt nodarīti ceļiem, elektrolīnijām, sakaru kabeļiem, lauksaimniecībā izmantojamām zemēm un mežiem.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdžs (Reformu partija) pēc sēdes žurnālistiem uzsverā, ka Latvijai tuvākajā laikā nekādi plūdi nedraud un ar dambi “nosacīti, bet viss ir kārtībā”. Dambim nepieciešami remonta darbi ap miljonu latu vērtībā, un šos līdzekļus

nolemts piesaistīt no ministrijas pārziņā nodotajiem ES struktūrfondu līdzekļiem.

Lubāna ezera hidrotehnisko būvju remonts tiks veikts 2013. gadā. Taču jau šogad notiks neatliekamie remontdarbi, tiem finansējumu piešķirot 2012. gada valsts budžeta grozījumos.

***

Piedāvājums

Mārim Sirmajam – uz Spāniju

Dirigents Māris Sirmais nesen atstāja korā “Kamēr...” mākslinieciskā vadijā amatā. Intervijā žurnālam *Ir* Sirmais stāsta, ka saņēmis piedāvājumu sadarboties ar Spānijas nacionālo kori.

Pašlaik Sirmais apgūstot spānu valodu, jo jāzina profesionālu terminoloģiju. Vaicāts, vai turpinās darbu Eiropā. Sirmais norāda, ka par to spriest vēl ir pāragri, taču viņš nevarot sevi iedomāties dzīvjam un strādājam citur.

“Lepojos, ka esmu latvietis, ka dzīvoju šajā valstī. Un piederu nācijai - latvieši. Kas Latviju dara unikālu? Ne jau popmūzika un hokejs. Kultūra. Bez tās valsts var būt valsts, taču ne nācija. Tāpēc mūzika nevar būt skolās izvēles priekšmets,” žurnālam *Ir* atzīst dirigents.

***

ASV Neatkarības dienā tūkstotis viesu

Tradicionālajās ASV Neatkarības dienas svinībās pie Mežaparka estrādes pulcējās vairāk nekā 1000 viesu, tostarp Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, citi valdības pārstāvji un daudzi Latvijā pazīstami politiskie un sabiedriskie darbinieki. Abu valstu himnas atskanoja Nacionālo brunoto spēku orķestrīs. Uzrunā klātesošajiem aizjējā ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere šo sarīkojumu nosauca gan par priecīgu, gan skumju, jo daudzus no klātesošiem viņa redz pēdējo reizi pirms došanās atpakaļ uz ASV, kur viņa ieņems augsta ranga Valsts departamenta amatpersonas posteņi. Šogad aprīt ASV neatkarības 236. gadadiena un 90. gadi, kopš Latvijai un ASV ir diplomātiskās attiecības. Gārbere uzrunā pieminēja arī Latvijas Brūno spēku kontingenta upurušus Afganistānā, kur Latvijas karavīri dien kopā ar amerikāņu un NATO spēkiem.

Sarīkojumā bija redzami arī daudzi Latvijā dzīvojoši amerikāņi, kā arī ASV latvieši.

***

Ievēlē tieslietu ministru

Vairakums Saeimas deputātu ārkārtas sēdē tieslietu ministra amatā ievēlēja Nacionālās apvienības izvirzīto juristu **Jāni Bordānu**. Par Bordānu balsoja 59 deputāti, pret bija 19, atturējās – viens tautas kalps. Par balsoju *Vienotības*, Reformu partijas, Nacionālās apvienības, *Zaļo* un Zemnieku savienības frakcijas deputāti un neatkarīgie deputāti, pret bija *Saskaņas centra* frakcijas deputāti. Balsojumā atturējās deputāts Kārlis Seržants no ZZS.

Pirms balsojuma Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*) atzīna, ka Bordānam ir gan parlamenta, gan valdības darba pierede, kas ir būtiska tieslietu ministra darbā. Būdams advokāts, Bordāns labi pārziņā tieslietu jomu, tāpēc ir atbalstīma viņa ievē-

lēšana šajā amatā.

Par būtiskāko Bordāna darbu tieslietu ministra amatā Dom-brovskis nosauca tiesu sistēmas stiprināšanu, nodrošinot ātrākus un skaidrāk paredzamus tiesas procesus. Līdz šim par gaŗiem un neprognozējamiem tiesvedības procesiem dzirdēti daudzi iebildumi, tostarp no ārvalstu investoru puses, un tas uzskatāms par kavēkli valsts ekonomikas izaugsmei.

***

Miris piketētājs Uldis Freimanis,

plašākā sabiedrībā zināms kā dažādu pretrunīgi vērtētu notiku-mu rīkotājs. Freimanis pie savas mājvietas atrasts miris, bez vardarbīgas nāves pazīmēm.

Plašāku pazīstamību Freimanis iemantoja pirms pāris gadiem, kad 1. jūlijā rīkoja pretrunīgi vērtētu gājienu, piemino Baigā gada beigas. Viņš bija arī viens no gājienā rīkotajiem 16. martā, lai, piemēram, pieminētu “Baigā gada staļi-nisko upuru piemiņu”, gājienus viņš rīkoja arī 9. maijā. Kopā ar dažiem domubiedriem Freimanis piketējis pret *praida* gājienu Rīgā. Iepriekš Freimanis bija iesaistījies biedrības “Gustava Celmiņa centrā” rīkotajā gājienā nacistu nogalināto ebrēju un padomju okupācijas upuru piemiņai.

***

Grib sodit Biedriņu

Valsts ieņēmumu dienests (VID) lūdzis sodīt Latvijas bagātāko basketbolistu, NBA kluba Goldensteitas *Warriors* spēlētāju Andri Biedriņu par izvairīšanos maksāt 11 543 latu pievienotās vērtības nodokli (PVN). Nodoklis nav samaksāts par ASV nopirkas motorlaivas *Malibu Wakesetter* ievešanu Latvijā. VID pārkāpumu saskata faktā, ka ASV iegādātā motorlaiva Latvijā reģistrēta kā uzņēmuma pamatlīdzeklis saimnieciskās darbības nodrošināšanai, līdz ar to nodoklis nebija jāmaksā, taču reāli laivu izmantojis tikai basketbolists pri-vātajām vajadzībām. Privāti pē-kot laivu, PVN būtu jāsamaksā.

Lai gan šis gadījums izskatās identisks Saeimas deputāta Dzin-

Nogalināts uzņēmējs

Jūrmalā uz gājēju pārejas savā automašīnā *Porsche Cayenne* ar pieciem šāvieniem nogalināts uz-ņēmējs, Krievijas pavalstnieks Vja-česlav斯 Stūrainis. Valsts policijas darbinieki pēc apjomīgas izmeklē-šanas noskaidrojuši vainīgās per-sonas. Slepavības izpildītājs jau atrodas apcietinājumā Krievijā par citu pastrādātu noziegumu, savukārt pasūtinātājs izsludināts starp-tautiskā meklēšanā

Zīnas sakopojis **P. Karlsons**

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sācītu ar Preses apskatu!

◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas

◀ jaunākās valūtas un laika ziņas

◀ nozīmīgākie dienas notikumi

◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - interneta vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv

LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Argumenti un fakti VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Virsrakstu aizņēmos no populāra Maskavas laikraksta un portāla nosaukuma, jo tas šoreiz šķiet īsti piemērots.

Rīgas krievvalodīgajā laikrakstā

Vesti Segodnja Natalija Sevidova nekādi nespēj saprast, kāpēc latvieši, runājot par "padomju laikiem", atceras vienīgi deportācijas un represijas, pienācīgi nenovērtējot to, ka šajos gados vini studējuši augstskolās, raktijuši grāmatas dzimtajā valodā, apmeklējuši izrādes teātros un tā tālāk, un tamldzīgi.

Jauki, nav ko iebilst. Bet Natalija Sevidova pilnīgi ignorē to, ka Latvijā valdīja **sveša vara**, ka **noteicēja bija Maskava**, ka

lidz pat Brežneva nāvei daudziem Latvijā šķita, ka šis **pākļautības** stāvoklis nekad nebeigties, - un viņi lūkoja piemē-

roties situācijai, mēģinot no latviešu saglabāt to, kas iespējams. Tie bija **okupācijas** gadi. Ar to viss ir teikts.

Lūk, man rokā ir laikraksta *Tēvija* 1942. gada 26. septembra numurs. Plosijās vācu-padomju kārt: "Jauni ielausānās kīli līdz Volgai", vēstī virsraksts 1. lapusē. Un ko mēs lasām t. s. afišās? Rīgas drāmatiskais teātris: 27.IX "Kad sievas spēkojas", 28. IX Par labu Aleksim Mierlaukam "Suņudienas", 29.IX "Vēnēciete". Dailes teātris: 27.IX M.Vētras viesizrāde "Dzejniers un roze", 30.IX "Mērnieku laiki". Rīgas opera: 26.IX "Otello", 27. IX "Gulbju ezers", 30.IX "Bānta".

Latvijas kā valsts tais dienās nebija. Šo zemi bija okupējis Lielvācijas kaļaspēks. Rigā noteicējs bija Ostlandes reichskomisārs Hinrichs Loze, Berlinē - iekārto austrumu apgabalu

reichsministrs Alfrēds Rozenbergs. No lielākā teātra un operas nosaukumiem vārds *Nacionālais* bija svītrots, taču, kā vēsti afišas, kultūras dzīve nebija apsīkusi. "Baigā gada" žurnāla *Karogs* vietā iznāca *Latvju Mēnešraksts*, kur publicējās latviešu literāti. Taču viņi bija pakļauti vācu okupantu cenzūrai, tāpat kā vēlāk līdz 1989. gadam - padomju *Glāvītam*.

Es te nepiemēmu to faktu, ka līdz minētā *Tēvijas* numura iznākanai mani tautieši *Generalbezirk Lettland* territorijā jau bija gandrīz pilnīgi iznīcināti. Bet citādi - Latvijas pamattauta "iespēju ietvaros" mēģināja saglabāt savu kultūru - tāpat kā otrās padomju okupācijas gados.

Kad mūsu ģimene savās bēglu gaitās 1941. gada 5. septembrī izķāpa no vagona Kazachijas PSR galvaspilsētā Alma-Atā,

mums teica, ka tur uzcelta liepliska ēka - Operas un baleta teātris. Tā tiešām bija masīva celtne "staliniskā" pseudoklasicisma stilā, ar kolonnām un rotājumiem, kas atgādināja kazachu nacionālo ornamentu.

Repertuārā bija gan pasaules un krievu klasika, gan kazachu muzikālais uzvedums *Kyz-Žibek*.

Taču viss teiktais nebūt nemazina tā faktu drausmas, kas tika noklusēts un mums toreiz nebija zināms: 1932.-1933. gadā notika īsts genocīds, kas bija vērstī pret kazachu tautu. Piešpedu kollektivizācijas gaitā sākās bāds, jo kazachiem konfiscēja aitu barus - šīs lopkopju tautas eksistences pamatu. To-reiz divos gados bāda nāvē nomira **pusotra miljona** kazachu, t. i., gandrīz puse no kazachu kopskaita...

Sī gada 31. martā neatkarīgās Kazachstānas prezidents Nursul-

tans Nazarbajevs savas valsts jaujā galvaspilsētā Astanā atklāja pieminekli šī genocīda upuriem.

Te nu vietā ir citēt to, ko man 1979. gada 28. novembrī no Vašingtonas rakstīja Imants Lešinskis: "Kazachi ir niknākā krieviņu tauta tagadējā Padomija."

Acimredzot bija par ko nīst!

1942. gada rudenī - kad iznāca nupat citētais *Tēvijas* numurs - mēs mitinājāmies Kazachijas autrūmos, Ajaguzā, ko no Ķīnas robežas šķira ar garu zāli apaugusi stepē. Ajaguzā, var teikt, "visi zināja", ka tai laikā tūkstošiem kazachu jauniešu lūkoja cauri šai stepei noklūt Ķīnā. Sie dezertieri negribeja mirt par nīsto Stalīnu, un Hitleri tiem bija pie vienas vietas.

Bet Operas un baleta teātris Alma-Atā turpināja darbu...

Tā nu ir dialektika: katrai lietai ir divas puses.

Franks Gordons

TEMĪDAS PROBLĒMAS

Nu jau pavismā drīz sāksies Olimpiskās spēles - šogad Lielbritānijas galvaspilsētā Londonā. Sportisti skries, lēks, peldēs un citādi demons-trēs savu meistarību. Starp citu,

Latvijas pārstāvīs BMX riteņbraukšanā Māris Štrombergs aizstāvēs savu pirms četriem gadiem Pekinā izcīnīto zelta medaļu, izredzēs gūt augstas vietas ir arī citiem mūsu valsts sportistiem. Turēsim visi par vienīm īkšķi (kārtējo reizi cerot, ka brīdī, kad Latvijas delegācija iesoļos stadionā, attiecīgais ASV televīzijas nedemonstrēs reklāmu, kā tas pietiekami bieži ir noticis iepriekš).

Protams, ne visi, kas spēlu laikā atradīsies Londonā, tur būs ar labiem, nevis ar ļaunprātīgiem nolūkiem. Tieši tāpēc Londonas tiesas ir paziņojušas, ka spēlu laikā tās būt atvērtas ilgāk, nekā ierasts, lai nekavējoties varētu risināt jebkuļu pēkšņi radušos jautājumus par likumpārkāpu-miem. Vieglākā gadījumā runa varētu būt par ļaudīm, kuri ir tikai pārāk daudz iedzēruši un tāpēc vairs neprot sevi kontrolēt. ļaunākajā gadījumā varētu būt nopietni, varbūt pat terroristi uzbrukumi. Nedod Dievs, bet tieslietu sistēma Anglijā katrā ziņā būs gatava rikoties pat ļoti ātri. Ne jau pirmo reizi. Lasītāji, iespējams, atcerēsies pērn notikušos nemierus Londonā un citās Apvienotās Karalistes pilsētās pēc tam, kad policija bija nošāvusi kādu cilvēku, ko uzskatīja par noziedznieku, bet daudzi tam nepiekrita. To-reiz vandalisms, huliganisms un marodierisms sita pat ļoti

augstu vilni, ļaudis dedzināja celtnes un automašīnas, dauzīja logus, izlaupīja neskaitāmus veikalus u.tml. Arī toreiz tiesas darbojās ļoti veikli, dažos gadījumos pat cauru diennakti, lai ar tiem, kuri tika pieķerti no-ziegumos (ļoti liela loma bija Lielbritānijā visuresošajām video kamerām), varētu tikt galā nekavējoties. Tā tas arī notika.

Šī vēsts manu uzmanību saistīja tāpēc, ka Londonas tiesu lēmums ir krasā pretrunā ar to, kā šādi notikumi noris Latvijā. Acīm redzams ir salīdzinājums ar nemieriem, kas izraisījās 2009. gada janvārī pēc manifestācijas iesoļos stadionā, attiecīgais ASV televīzijas nedemonstrēs reklāmu, kā tas pietiekami bieži ir noticis iepriekš.

Protams, ne visi, kas spēlu laikā atradīsies Londonā, tur būs ar labiem, nevis ar ļaunprātīgiem nolūkiem. Tieši tāpēc Londonas tiesas ir paziņojušas, ka spēlu laikā tās būt atvērtas ilgāk, nekā ierasts, lai nekavējoties varētu risināt jebkuļu pēkšņi radušos jautājumus par likumpārkāpu-miem. Vieglākā gadījumā runa varētu būt par ļaudīm, kuri ir tikai pārāk daudz iedzēruši un tāpēc vairs neprot sevi kontrolēt. ļaunākajā gadījumā varētu būt nopietni, varbūt pat terroristi uzbrukumi. Nedod Dievs, bet tieslietu sistēma Anglijā katrā ziņā būs gatava rikoties pat ļoti ātri. Ne jau pirmo reizi. Lasītāji, iespējams, atcerēsies pērn notikušos nemierus Londonā un citās Apvienotās Karalistes pilsētās pēc tam, kad poli-

ci, nedz kurli. Ja ir iemesls domāt, ka uzņēmējdarbības strīda atrisināšana prasīs gadu gads, diez vai kāds ipaši metīsies ieguldīt naudu mūsu valstī. Acīs vērsīsies citā virzienā. Runa nav tikai par ilgstošajiem tiesas procesiem. Valdības izstrādātie noteikumi par maksātnespējas noteikšanu ir tik valīgi, ka tos var brīvi interpretēt, līdz beidzot mēs nonākam, piemēram, pie veiksmīgā pārtikas preču tirdzniecības uzņēmuma SIA *Palink* pasludināšanas par maksātnespējigu tikai tāpēc, ka prasību pret to bija vērsusi viena privātpersona, kuras ieskatā uzņēmums tai ir palicis parādā. Pats par sevi saprotams, ka arī šāds notikums uzņēmējdarbības vidē nepalika nepamanīts.

Vai ir iemesls cerēt, ka stāvoklis uzlabosies? Varbūt. **Saeima nule apstiprināja jaunu, Nacionālās apvienības (NA) izvirzītu tieslietu ministru Jāni Bordānu.** Viņš bijis Latvijas Ministru prezidenta padomnieks tieslietu jautājumos, darbojies Tieslietu ministrijas ekspertu darba grupās, jau ilgstoši Latvijā pārstāvējis starptautisko autoritābu aizsardzības organizāciju, kā arī kādu brīdi pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā bijis Saeimas deputāts ar tā dēvēto "mīksto mandātu" (deputāts to saņem tad, kad par ministru kļuvis cits deputāts uz attiecīgo laika sprīdi nolieb savu mandātu). Partiju maiņas ziņā J. Bordāns bijis sava veida staigātājs, Saeimā viņš pārstāvējis *Latvijas celu*, kādu laiku bijis arī *Pilsētiskās savienības*, *Vienotības* un *Demokratisko patriotu* rindās, savukārt, kā jau teikts, tieslietu ministra amatam viņu izvirzīja NA. Savā tīmekļa mājaslapā

J. Bordāns raksta: „Esmu studējis tieslietas un nodarbojos ar politiku, lai maniem dēliem būtu brīvība mācīties matēmatiku un filozofiju, jūras lietas, komerciju un laukaimniecību un lai viņu bērni varētu mācīties mūziku un glezniecību.”

Saeima J. Bordānu amatā apstiprināja ar 59 balsīm, par viņa kandidātūru balsoja ne vien valdošās koalīcijas pārstāvji no *Vienotības*, Reformu partijas un NA, bet arī astoņi deputāti no opozīcijas - Latvijas *Zaļo* un *Zemnieku savienības* (ZZS), kā arī Saeimas neatkarīgie deputāti (tie, kuri no Reformu partijas atšķēlās jau tad, kad tās nosaukums bija *Zatlera reformu* partija). *Zaļo zemnieku* balsis par tieslietu ministra kandidātu visnotaļ automātiski izraisa jautājumu, vai kandidāts apvienībai ir kaut ko solījis par tās "premjērministra kandidātu", ļoti smagos noziegumos apsūdzēto „Ventspils ķeizaru” Lembergu, bet J. Bordāns pats to noliedz, tātad pieņemsim, ka tas tā arī ir.

Tiekoties ar Latvijas goda konsiliem, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis paziņoja, ka jaunā ministra prioritātē būs tiesu sistēmas stiprināšana un tiesas procesu ātrāka virzīšana uz priekšu, jo „nokavēta taisnība ir liegtā taisnība”. Pēc apstiprināšanas amatā jaunais tieslietu ministrs uzstājās Latvijas Radio. Tieslietu ministrijā jau esot izveidotas vairākas darba grupas, viņš paziņoja, kas izskata jautājumu par tiesu procesu pāatrīnāšanu. Patlaban likums lauj „pavilcināt procesu, paildzināt”, kā arī „vispār uzsākt tiesu procesu, kur tas, iespējams, nebūtu jāiesāk”. Saeimā jau ir iesniegti likumprojekti, kas pa-

redzēti minēto „robu” aizpildīšanai. Ir iespēja - ļaut lietas dalībniekiem iesniegt rakstveida sūdzības bez nepieciešamības pašiem piedalīties tiesas procesā. Tāpat izmantojamas ir tiesas jau ieviestās modernās technoloģijas, un to izmantošana tieslietu ministra ieskatā „pat ir pienākums”. Mūsdienās patiešām ir iespējams izmantot videokonferences, lai prāvas dalībnieki tajā varētu piedalīties no attāluma. Tas novērstu patlaban visai biežo situāciju, kad viena prāvas dalībnieka promiene tiesai liek jautājumu atlīkt, nereti uz ilgu laiku. Prāvās, kad lietā ir liels skaits apsūdzēto, advokātu un liecinieku (piemērs ir jau ilgstoši iztiesājamais jautājums par tā dēvēto digitālās televīzijas skandalu), tā var izvērsties gaužām lielā problēmā. Gadās arī kādam prāvas dalībniekam vai nu saslimt, vai simulēt slimību. Tieslietu sistēmā vajadzētu būt ipašam ārstu *panelim*, kas „saslimušo” cilveku izmeklē, jo ir dzīrdēts, ka ne īpaši godīgi ārsti tā dēvēto „slimības lapu” izsniedz arī tad, kad tam nav vienāda pamata.

Atliek cerēt, ka jaunajam tieslietu ministram veiksies. Demokrātiskā un tiesiskā valstī tiesu sistēma ir pat ļoti būtiska valsts daļa. Ja Temīdai rokas kādā nozīmē ir sasietas, tad tās jāatraina. Ja tiesneši pieņem nesaprotamus lēmumus, ir jārīkojas. Un pats galvenais - gan Latvijas sabiedrībai, gan arī mūsu valsts un citu valstu uzņēmējiem un investoriem ir jābūt pārliecinātiem, ka tiesāšanās procesi būs ātri, godīgi, racionāli un prognozējami. Bez tā visa par tiesiskumu tomēr ir pagrūti runāt.

Kārlis Streips

Mīlie draugi!

Nupat saņēmu Bērnu literātūras centra sakopotās ziņas par Latvijas bērnu bibliotēkām un skolu bibliotēkām, kā arī diasporas kultūras centriem, kas šogad vēlas piedalīties Bērnu un jauniešu žūrijā.

Rezultāti ir pārsteidzoši, prognozes sabrukušas!

Liels, acīm redzams lasītgrības pieaugums – pieteikušās 517 bibliotēkas (pagājušajā gadā – 450), 15 000 lasošo bērnu (pagājušajā gadā bija 10 000).

Turklāt šogad ir iespējams piedalīties arī vecākiem, ir izveidota

piecu grāmatu kollekcija, ko lasīs Vecāku žūrija. Nezinu, kā būtu pareizāk teikt – ka vecāki ar savu līdzdalību veicinās bērnu lasīšanu vai ka bērni ievilks lasīšanā arī vecākus, bet noteikti ir labi abejādi.

Protams, par to visu ir ļoti jāpriečājas – taču šai labajai ziņai ir sava sliktā ziņa. Gan pašam bibliotēkām, gan Bērnu literātūras centram šogad naudas Bērnu žūrijas grāmatu iegādei ir vēl mazāk.

Viss jau ir aprēķināts: Latvijas Nacionālās bibliotēkas atbalsta

biedrības akcija „Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa” (gribētos atkal un atkal uzsvērt, ka prātiņš to prasa ne mazāk...), kurās vēstniecieši es joprojām esmu, ir saņēmusi konkrētu lūgumu: ir jāpālīdz 365 bibliotēkām iegādāties visu šā gada Bērnu žūrijas grāmatu kollekciju vai tās daļu. Tas nozīmē, ka ziedojušos ir jāsavāc ap 25 000 latu – krietni vairāk nekā iepriekšējā gadā (tad veiksmīgi savācām apmēram 12 000 un pietika visiem, kam trūka).

Es domāju, ka tas nav nekas neiespējams. Esmu pārliecināta,

ka atbalstītāju prieks par bērnu gatavību lasīt un bibliotēku gatavību ar šiem bērniem nodarboties, un, protams, arī mūsu pozitīvā spītība un vēlme, lai valsts mācās no saviem pilsoņiem, kur ir vērts ieguldīt naudu, – ka visas šīs labās jūtas, intelektuālie apsvērumi un sociālā solidaritāte radīs lasīšanas atbalstītājos tādu pašu uzrāvienu kā Bērnu žūrijas dalībniekos!

Ziedot iespējams www.ziedot.lv vai piezvanot uz viena lata ziedojumu tālruni 90006889. Sazinoties ar LNB atbalsta biedrību

(67843767, 29355624, sanita@gaisma.lv; www.gaisma.lv), var izvēlēties sev konkrētu “aizbilstamo” bibliotēku, kurai palīdzēt.

Lūdzu, iesaistieties! Ziedojiet paši, stāstiet visiem par “Sirsniņa prasa, lai bērniņš lasa” un aiciniet ziedot, jo mūsu labdarības projekts ir daudzu bibliotēku vienīgā cerība. Bez tā viņi paliks ārpus Bērnu žūrijas un nenotiks tas labais un jēdzīgais, kas varētu notikt, ja šīs grāmatas būtu bērniem pieejamas.

Pateicībā par izpratni un atbalstu – jūsu **Inese Zandere**

Kārlis Dzilleja un Talsu novads

Varētu Talsu novadu likt pirmsākumā vietā, jo grāmatas sastāditājs, literāturzinātnieks Ilgois Bērsons, pats būdams talsenieks, ievadā uzsver, ka Dzillejas daudzšķautnainā literārā darbība būtu apskatāma atsevišķā monografijā. Šis izdevums varot tikai izgaismot rakstnieka un viņa senču sašķari ar Talsu novadu.

K. Dzillejas-Tifentāla dzīves aprakstam viela ķemta no paša rakstnieka atmiņām. Pirmo raks-

koku, pēc kura Talsu apkārtnes Bezdubeņu mājas ciltstēvs miris ap 1779. gadu. Viņa dēls Bezdubeņš ir Ernests (1741-1808). Trešajam Bezdubeņu saimniekam jau ir iedots uzvārds Ģirts TĪFENTĀLS (sakarā ar mājas atrašanās vietu – skatoties no kalna, tā bijusi „dzelē leja”. Bet ĢIRTS gan nav vācu vārds!). Ceturtā paaudzē ir JANIS. Bet piektajā – Kārlis Tifentāls ir Bružkalnos, tuvāk Talsiem. Sesattajā – rakstnieka tēvs Janis Tifentāls.

koku nav zinājis un, pamatojoties tikai uz pirmo rakstu, grāmatas 141. lappusē raksta: „Viņa vecvecāki nāca no Vācijas.”

No tālākām Dzillejas atmiņām iztēlē var viegli sekot viņam kā zēnam Brūžkalna mazmājā uz smilšainās zemītes, kur tēvs, pelnot iztiku, strādā par amatnieku, darinot un pārdodot ragavas. Kad puika beidzis Ģibulu pagastskolu, ģimene pārceļas uz Talsiem, un dēls Talsu pilsētas skolā apgūst krievu valodu. Te jāpiedzivo 1905. gada traugsmainais laiks, kam šeit lasāms vērtīgs kultūrvēsturisks apskats (no *Talsu Vēstneša* 1932. g.). Te sākas rakstnieka pirmie soli literārā laukā skolas avīzē (krieviski!). Taču jau pēc gada dzimst latvisks, nelegāls žurnāliņš *Zvaigzne*, kam diemžēl ātri jānoriet. Nākamajos gados Cēsu paidagoģiskie kursi un Belgorodas Skolotāju institūts dod jauneklim iespēju strādāt par skolotāju un vasarās dzivot Talsos, rakstot korespondences vietējām avīzēm un sacerot tām dzejolus un stāstus. Kopš 1925. gada līdz trimdai Dzilleja dzīvo Rīgā, strādājot gan Rīgas domē, gan Strādnieku teātrī par direktoru un Tautas augstskolā par lektoru, kā arī daudzējādos literāros žurnālos par redaktori. Viņš ir īsts darbarūķis, saraksta un izdod dažādu literātu monografijas, bērnu bilžu grāmatas, visādām skolām vēstures, rakstniecības un poētikas grāmatas, nepiemirstot arī seno piešaisti Talsiem.

Atlasīti ir arī viņa literārie darbi, kas skar šo novadu. Piemērs no bērnu lasāmvielas šeit dzidri vienkāršie „Līzītes skapītis” un „Tirgū”. Citai auditorijai saistoša ir gaŗa legenda „Kolkas ciema libietis” (1927.g.). Tur Dundagas barons fon der Osten-Sakens un K. Valdemārs kopā ar lībiešu nemieru varoni Niku un viņa Lībiņu darbojas gan Dundagā un Rīgā, gan Pēterpili. Arī stāstā „Gočs” (1930.g.) tēlotais mežainis – kā izliets pēc vietējā barona Firksa – malu mednieks un meitu ģeģeris, dziesminieks un spēkavīrs, kas vandijes pa visu apkārtni, līdz beidzot viņu, dzelzīm sasaistītu, dragūni nošāvuši laukā pie priedes, kur arvien apstājas 1. maija gājieni ar noliktiem karogiem. Par Dzillejas romānu paraugu noder fragments „Atbalss Kurzemē” no romāna par Garlību Merķeli (1935.g.). Atainota Kurzemes baronu tikšanās Māras tirgū Talsos un viņu negatīvā attieks-

me pret jaunām laika strāvām. Sacerējums „Pa Kurzemes Šveici” (1930.g.) izgaismo novadu kultūrvēsturiski. Kuŗš no jums zina, ka vārds „Tukums” lībiski nozīmē „Čupu kalns”, – tur atrodoties šķūdoņa morēnas. „Kandavai” pamatā lībiešu vārds „celms” – tātad: „Celmaine”. Vārds „Talse” minēts jau kuršu un vācu līgumā 1230. gadā.

No 16 lappušu garā stāstijuma „Dinsberga skola” (1932.g.) var izlobīt, kā darbojušās skolas 19. gs. 70. gados. Saglabātie skolēnu domraksti (atstāti „vecajā drukā”, tāpēc pagrūti lasāmi) stāsta, ka skola izremontēta, ie liktas „glāžu rūtis”, telpās pa petrolejas lampai.

Darba sekmes vērtē pēc krievu valodas prašanas. Iepazīstam skolas sodus – pēršanu, stūri likšanu un keršanu aiz ausīm. Izbrīnu rada minētā lielā skolēnu smēķēšana: „Ja viņš (skolnieks) nevar dabūt pipi, viņš bāls kā līķis.” Uzsvērta rēķināšanas vajadzība: „... aizbrauc uz pilsētu ko pārdot, ūdens var viegli piekrāpt, ja nemāk rēķināt...”

No četriem dzejolju krājumiem šeit atlasīti 19 dzejoli, kaut gan pēc „Kursas dziesmu” piezīmēm (126.lpp.) liekas, ka ir vēl vairāki, kas saistīti ar Talsiem. Turklat viens dzejolis iespiests divreiz ar dažādiem virsrakstiem: „Dzimtenes pilskalns” (72. lpp.) un „Talsu ķerbona dziesma” (133.lpp.).

Nav jau viegls uzdevums saliedēt kopīgā veselumā tik prāvu dažādību. Saskaņot iespiesto tekstu, šķiet, trešā daļa ir I. Bērsona rokas rakstīta. Viņam, kā jau zinātiekam, piemīt liela literātu izzināšanas kāre līdz ar spēcīgu sevis izteikšanas vajadzību. Ar šādu noslieci pagrūti veidot darbu mūsdienu videjam lasītājam, bet Ievadā grāmata ir šādi prezentēta. Taču to lasīs nevis pusaudži, ne jaunieši, bet latviešu kultūras alcēji brieduma gados. Šiem lasītājiem nav divreiz jāatgādina K. Barona noplēni. Arī raksts par K. Valdemāra simtgadi bija noderīgs

toreiz, nevis tagad. Nez vai Rīgas vai Londonas latvieši iedzīlināsies 35. lappuses piezīmēs par Zvārgula *Zobgaļa Kalendāra Vēstulnieka* vēstijumu? – šo visu sīkumu vietā varētu lasīt pieminentos, šeit neesošos Dzillejas dzejoļus vai kādu fragmentu no viņa nepublicētā manuskripta „Anno 1934”. Man būtu gribējies pēdējās sešas lappuses, kur gandrīz visu sarakstījis I. Bērsons pats, atdalit no iepriekšējā kopuma – kā PIELIKUMU.

Nez vai grāmatu varētu dēvēt par šedevru, bet tā ir izdevusies šoti skaista, ar mākslinieka Žaņa Sūniņa glezna „Ūdens iela Talsos” reproducētu uz pelēcīgā lietus lāšu fona. Grāmatā ir daudz fotoattēlu; tā nav bieza – 156 lappuses. Labi iesieta un parociņa formāta. Interesanta ar daudzpusīgām vēsturiskām uzziņām par plašu Kurzemes daļu kā novadniekiem, tā citiem Latvijas patriotiem. Pieņemu, ka tā spēs iekārdināt lasītājus iepazīties vēl ar vienu no mūsu intelligentājiem un daudzveidīgajiem kultūras veidotājiem, kuŗu mums nav nemaz tāds daudzums.

Ziņas par grāmatu TALSOS, biedrībā „Aleksandra Peleča lasītāvā”, pie Zigurda Kalmaņa.

V. Lasmane

tu „Mana dzīve un darbs” (1924) viņš sāk ar senčiem, atzīstoties: „... neesmu izpētījis savu senču vēsturi, bet zinu tik daudz, ka tie ir ienācēji no Vācijas.” Šo apgalvojumu nākamajā rakstā „Es atskatos” (1947. g.) viņš labo, rakstīdam: „Bezdubeņš mani senči saimniekojuši no senseniem laikiem...” – Tagad uzzinu no rakstnieka meitas Ilzes Zīvertes Stokholmā, ka viņas tēvs ap 40. gadu no baznīcas grāmatām un revīzijas listēm sastādījis cilts-

tāls (1869-1949), miris Sibīrijā, un septītajā – pats rakstnieks KĀRLIS TĪFENTĀLS (1891-1963, miris Stokholmā). Uzvārds mainīts 1940. gada 11. februārī ar Dzilleja, ko viņš par pseudonimu lietojis kopš 1912. gada pamīšus ar citiem 15 segvārdiem. K. Dzilleja nonāk trimdā 1944. gadā Vācijā, pārceļas uz Zviedriju 1949. gadā, pārbedīts 1991. gadā Talsu Jauviņu kapos. Sastādītās I. Bērsons, šķiet, par cilts-

**Lasiet
tīmeklī!**
*ASV latviešu
laikraksta*

LAIKS
mājaslapa
www.laiks.us

„Zvaigznes” grāmatas varat iegādāties, sazinoties pa e-pastu tirdznieciba@zvaigzne.lv vai rakstot „Grāmatu klubam” Rīgā, Biķernieku ielā 19, LV-1039 un zvanot tālr. +371 67801708

Diplomātu, literātu, tiesībnieku, padaigogu Olģertu Rozīti atceroties

Olģerts Rozītis dzimis 1912. gada 2. jūlijā Pēterburgā, Krievijā. Tēvs Rūdolfs Rozītis bija pulkvedis Latvijas armijā; māte Emma (Emīra) Rozīte (dzim. Zeibolte) – rakstniece.

O. Rozītis studējis tieslietas Latvijas Universitātē. Ieguvis skolotāja tiesības Latvijas Izglītības ministrijas Anglu institūta kursos. Beidzis Tautas augstskolas franču valodas kursus. Vēlāk, trimdā, ieguvis otru gradu tieslietas Melburnas universitātē. 1935. gadā uzsācis darbu Latvijas Ārlietū

ministrijā Rīgā, 1938. gadā pārcelts uz Latvijas sūtniecību Austrālijā, kur ar laiku kļuvis par 1. sekretāru. O. Rozītis bija viens no *Londonas Avīzes* un Latviešu biedrības Lielbritanijā dibinātājiem. Ar Latvijas valdības ārkārtējā pilnvarnieka sūtna Kārla Zariņa rikojumu O. Rozītis 1952. gadā tika iecelts par Latvijas konsulāro pārstāvi Austrālijā. Konsulātā O. Rozītis strādāja līdz pat mūža beigām. Melburnā ilgus gadus viņš strādāja par skolotāju Daugavas skolā. Bijis arī skolotājs Melburnas

latviešu vidusskolā un vairāku Austrālijas latviešu jaunatnes kursu rikotājs un lektors. Aktīvi piedalījies trimdas sabiedriskajā dzīvē un dažādu organizāciju darbā, bet sava diplomātiskā posmē dēļ nav bijis amatos sabiedriskās organizācijās, vienīgi kādu laiku bija Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas priekšsēdis. O. Rozītis atbalstījis jaunatni un izglītību, mūža pēdējos gados bijis arī skolotājs austrāliešu skolās.

Literātūrai pievērsies jau Latvijā, publicējis atsevišķus stāstus

un apceres izdevumos *Brīvā Zeme, Latvijas Kareivis, Raksti u.c.* Rēgulāri piedalījies Austrālijas latviešu rakstnieku dienās un citos sarīkojumos, darbi publicēti arī vairākos trimdas žurnālos un avīzēs.

O. Rozītis izdevis divas grāmatas: *īsformu krājumu „Pavedieni”* (1966) un stāstu krājumu „Mežā” (1982). Nepublicēti manuskriptā palikuši romāns „Spirāles” (sarakstīts aizritējušā gadsimta 30. gados par notikumiem Latvijas armijas stābā Rīgā 20. gados) un

īsprozas krājums „Bija un nebija”, kā arī daudzi īsprozas darbi.

O. Rozītis lasījis referātus dažādos forumos par literāriem, vēsturiskiem un sabiedriski politiskiem tematiem. Publicējis rakstus daudzos latviešu laikrakstos un žurnālos: *Londonas Avīze, Cēla Zīmes, Austrālijas Latvietis, AL Gadagrāmata, Brīvais Vārds, Gredzens, Tilti, Jaunā Gaita, LARAs Lapa* u.c. Ar referātiem un rakstiem informējis arī austrāliešu un angļu sabiedrību par Latviju un latviešiem.

O. Rozītis miris 1984. gada 23. martā Melburnā.

M. R.

PIRMĀ SIEVIETE BĪSKAPE ISLANDĒ

Pēc Islandes luterānu Baznīcas oficiāla ielūguma kopā ar Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas ārpus Latvijas archibīskapu Elmāru Ernstu Rozīti 24. jūnijā piedalījāmies Islandes bīskapes Agneses Sigurdardotiras svinīgajā konsekracijas dievkalpojumā Reikjavīkas katedrālē.

Uz nozīmīgo pasākumu bija ieradušies vairāki Eiropas valstu bīskapi: Zviedrijas archibīskaps Anders Veirids, Somijas archibīskaps Kari Mäkinens, Borgas bīskaps no Norvēģijas Atle Sommerfelt, Īrijas anglikānu archibīskaps Maikls Džeksons, Dānijas vadošais bīskaps Peters Skovs Jakobssens, Skotijas episkopālu Baznīcas vadošais bīskaps Deivids Čilingverts, Lielbritanijas luterānu Baznīcas bīskape - latviete Jana Jēruna Grīnberga u.c.

Archibīskaps E. E. Rozītis nodeva oficiālus sveicienus arī no Baltijas luterānu baznīcu bīskapiem.

Dienā pirms oficiāla sarīkojuma viesi piedalījās ekskursijā, ko vadīja Islandes luterānu Baznīcas programmu koordinātores Anna M. Olafsdotira un Adda Steina. Ekskursijas laikā bija iespējams

ne tikai iepazīties ar Islandes vēstures pārskatu, apmeklēt vecāko Islandes baznīcu un islandiešiem nozīmīgas vietas, bet arī savstarpejī iepazīties un apmainīties domām. Gadījās arī daža laba anekdotē, un tad islandieši paši par sevi labsirdīgi pajoko. Islandē ir pavisam maz koku, un, ja arī vietām sastopami, tad tie drīzāk ir pundurkociņi, tāpēc islandieši uz jautājumu: "Ko darīt, ja tu mežā apmaldīs?" - atbildētu: "Piecelies kājās!"

Sarunas turpinājās arī vakarā pie viesiem un Islandes Baznīcas pārstāvjiem par godu rīkotām vakariņām.

Prieku un pārsteigumu mums sagādāja pie mūsu galda mums blakus apsēdusies jaunievēlētā bīskape Agnese Sigurdardotira, kā arī Norvēģijas un Dānijas bīskaps un bīskape no Grenlandes. Nezīnu, vai cītādi būtu bijis iespējams uzzināt dažādas katras zemes Baznīcai raksturīgas nianses, piemēram, to, ka Grenlandes bīskape daļā no saviem draudžu apciemojumiem dodas ar hēlikopteru.

Interesanti, ka islandieši ir saglabājuši seno norvēģu valodas tradī-

Pēc konsekracijas dievkalpojuma Reikjavīkas katedrālē Hallgrímskirka. 1. rindā vidū bīskape Agnese Sigurdardotira, trešais no labās archibīskaps Elmārs Ernsts Rozītis

ciju - uzvārdus darināt pēc tēva vārda. Piemēram, Agnese Sigurdardotira - tas nozīmē Agnese Sigurda meita, bet vīriešiem, piemēram, Reikjavīkas Doma baznīcas dekāns Sr.Hjalmaris Jonsons - jāsaprot kā Sr. Hjalmaris Jona dēls.

Jaunās bīskapēs ievēlēšana norāda uz demokratisku procesu attīstību Islandes luterānu Baz-

Vera Volgemute Rozīte ekskursijas laikā kopā ar Islandes luterānu Baznīcas programmu koordinātori un ekskursijas vadītāju Annu M. Olafsdotiru (pa kreisi) pie Gullfosa ūdenskrituma

nīcā. Kaut arī starp vairāk nekā 150 mācītājiem Islandē ir arī sievietes, tieši jaunievēlētā bīskape ir šķīrusies ar vīru un uzaudzinājusi trīs nu jau pieaugušus bērnus - divus dēlus un meitu. Bīskape par to stāstīja ar siltu mātes lēpnumu un prieku.

Tieši pārvarot grūtības, viņa ieguvusi dziļu uzticību un paļāvību Dievam.

Konsekracijas dievkalpojuma uzrunā bīskape uzsvēra dzīvās ticības nozīmi Baznīcas turpmākā attīstībā un cilvēku vienotībā.

Agnese Sigurdardotira patiesi likās ne tikai Baznīcas, bet visas islandiešu tautas ievēlēta, jo konsekracijas laikā varenā Reikjavīkas katedrālē bija viesu pārpildīta. Cilvēki bija sabraukusi no visiem Islandes krastiem (kā zināms, salas vidiene ir neapdzīvota, līdzīgi kā Austrālijai). Uz dievkalpojumu bija ieradies arī Islandes Valsts prezidents ar kundzi u.c. ievēro-

jami viesi. Dievkalpojumu pārraidīja Islandes televīzija un radio.

Patiess iespaidīgi bija no malas vērot svinīgo konsekraciju ar daudzajiem mācītājiem talaros ar baltu apkakli un dažādu valstu bīskapiem greznos tērpos.

Islande, tāpat kā Latvija, ir maza, ar vēl mazāku iedzīvotāju skaitu, kas sasniedz tikai apmēram pus-miljonu, tāpēc mūsu tautām ir gan lidzības, gan tomēr arī atšķirības. Ľoti svarīgi ir arvien vairāk apzināties, cik nozīmīga mazajām kaimiņu tautām ir turēšanās kopā - ne skaužot, bet mācoties labāko pieredzi un sniedzot draudzīgu roku. Islande apliecinā, ka arī bez armijas un bruņošanās ir iespējams pastāvēt un attīstīties.

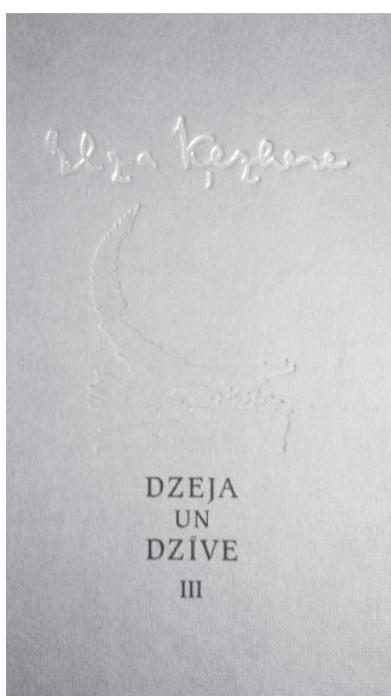
To nodrošina tautas gara spēks un drosme. No islandiešiem mēs droši varam varam mācīties sīkstumu, izturību, lepnumu par savu zemi un tautu un labu demokratiju.

Vera Volgemute Rozīte

Archibīskaps Elmārs Ernsts Rozītis pie Reikjavīkas katedrāles Hallgrímskirka, kurā notika bīskapes konsekracijas dievkalpojums

Elzas Ķezberes veikums ierakstīts tautas atmiņā

Bija neparasts vasaras vakars. Lapu zaļums un jasmīnu aromats liecināja par tikko pagājušiem Jāniem, aiz dzejnieka Jāņa Akuratera mūzejmājas loga spēcīgām šķūnām lija jūnija lietus, bet līdz pēdējai iespējai pārpildītā rakstnieka viesistabā valdīja siltas sirsniņas gaisotne. Lasītajus, rakstītājus, literātūras pētniekus un grāmatu izdevējus kopā bija pulcējis ilgi gaidīts priecīgs notikums – dzejnieces Elzas Ķezberes rakstu trešā sējuma „Dzeja un dzīve” iznākšana.

Lasītāji atceras, ka pirmie divi sējumi, dzejnieces draugu un līdzgaitnieku sarūpēti, iznāca 2006. gada vasarā, un toreiz tika solits – drizumā sekos trešais, beidzamais sējums, kurā sakopoti dzejoli arpus krājumiem, ievietota dzejnieces autobiogrāfija, raksti par viņu. Tomēr šī iecerētā sējuma liktenis izvērtās pavism neparasts. Ekonomikas krize, kas skāra daudzus Latvijas uzņēmumus, tostarp arī grāmatu apgādu „Valters un Rapa”, radīja daudzus dažādus sarežģījumus šīs grāmatas celā pie lasītāja. Pat Elzas Ķezberes 100 gadu jubileja, ko pērn ar dažādiem kupli apmeklētiem sakojumiem svīnēja gan dzejnieces mītnes zemē Amerikā, gan Latvijā – Rīgā un viņas dzimtajā pusei Tirzā, gan pašas simtgadnieces ilgošanās sagaidīt šo apsolīto velti nebija pietiekami spēcīgs iemesls, lai pārvarētu šķēršļus un darbu

izdarītu līdz galam.

Pirms gada simt gadu un divu mēnešu vecumā Elza Ķezbere aizgāja mūžībā.

Sovasar beidzot pie lasītājiem ir atrācis dzejnieces Rakstu trešais sējums apgāda „Mansards” izdevumā. Violetā vijolišu tonī ietēptā grāmata nu dabujama Latvijas grāmatnīcās, un Elzas Ķezberes dzejas draugiem ir iespēja pilnīgot savu priekšstatu par autores personību un mūža veikumu. Skanīgās, vienkāršās un dzidrās vārsmas, kurās ierakstīts dzejnieces gaļais, sarežģītais mūžs, viņas gaīša pasaules uztvere un sirds siltums, Latvijā ir labi pazīstamas un tautā iemīlētas. Par to dzejniece varēja pārliecīnāties arī pati, kad 1992. gadā pēc ilgas promienes atbrauca uz dzimteni. Viņas dzeju šeit cienīja un milēja. Kaut arī padomju varas gados darbi netika publicēti, lasītāji kā dārgu reliktu glabāja pirmskaņa gados izdotās grāmatīnas, no tām burtnīcās pārrakstīja dzejoļus, atcerējās no galvas. Šo saviļnojošo notikumu – Elzas Ķezberes tikšanos ar rakstniekiem un lasītājiem Benjamīnu namā, toreizējā Rakstnieku savienībā, grāmatas atvēršanas vakarā atgādināja dzejnieces drauga Pētera Korsaka sarūpētais video materiāls. Paldies viņam un viņa toreiz tikai desmit gadus vecajai meitai, kuŗi filmēja šī vēsturiskā dzejas vakara norisi, ka arī šobrīd ir iespējams redzēt un dzir-

dēt, kā savu dzeju lasa dzejniece pati.

Grāmatas atvēršanas sarīkojumu Jāņa Akuratera mājā vadīja litrātūrvēsturniece Maija Kalniņa, kas Rakstniecības mūzejā daudzu gadu gaumā aprūpē latviešu trimdas autoru kollekcijas. Lielu pieredzi viņa guvusi arī darbā ar Elzas Ķezberes materiāliem, kas pirms vairākiem gadiem dāvināti mūzejam. Ar cieņu un maigu mīlestību pret dzejnieci un viņas darbiem Maija Kalniņa deva vārdu vakara vienīm, smalkjūtīgi komentējot faktus un personības.

Dzidra Liepiņa lasīja fragmentus no Elzas Ķezberes „Solveigas vēstulēm Pēram Gintam” – kļūsināti, ļaujot izskanēt vārdu iekšējam spēkam, kas neatstāj vienaldzīgu nevienu klausītāju.

Eleonora Šturma, kas bija ie-kārtojusi arī nelielu fotoizstādi par dzejnieces dzīves gaitām mītnes zemē, atcerējās Elziņas dzīves stilu, paradumus un uzsvēra personības gaišumu, bezgalīgo labvēlibu pret cilvēkiem un īpašo attieksmi pret tiem, kas ienākuši viņas draugu lokā.

Rita Gāle stāstījumā uzbūra arī dzejnieces draudzenes Vajas Valdmanes vēstule, kurā skaidrota Elzas Ķezberes Rakstu idejas tapšana, nobriešana un īstenošana.

Par tikšanos ar dzejnieci stāstīja fotovēsturnieks Pēteris Korsaks. Savukārt literātūrinātniece

Eleonora Šturma un apgāda "Mansards" vadītājs Jānis Oga

Inguna Daukste-Silasproģe pakāvējās pie atklājumiem, ko piedzīmēram Kārkliņam. Visu sējumu nenoliedzami bagātina rādītāji. Pavisam unikālu pētījumu veicis pianists Ventis Zilberts, sastādot rādītāju „Elzas Ķezberes dzeja mūzikā”. Ir arī dzejoļu nosaukumu rādītājs un dzejoļu pirmo rindu rādītājs. Daudz derigu ziņu atrodams sējuma bibliografijas nodaļā, izveidots arī personu rādītājs, turklāt katrai grāmatas nodaļai pievienoti komentāri.

Grāmatizdevējs Jānis Oga, apgāda „Mansards” vadītājs, uzsvērot Eleonoras Šurmas enerģiju un darba sparu, kas veltīts Elzas Ķezberes literārā mantojuma publicēšanai un domubiedru pulcēšanai, pauða gandarījumu par to, ka lasītājiem nu iespējams dzejnieces veikumu iepazīt pilnīgi.

Bet

dzejnieces dzimtā novada – Tirzas pārstāvji uz grāmatas atvēršanu bija ieradušies ar krāšniem plāvu ziedu pušķiem. Rakstu sējumā „Dzeja un dzīve” lasāma periodikā publicēta dzeja un pīrmpublicējumi, tostarp arī reliģiskā dzeja, jau pieminētā autobiogrāfija „Ceļā uz Ulubeli”, raksti par Elzu Ķezberi (autoru lokā Valdemārs Kārkliņš, Teodors Zeltiņš, Jānis Andrupss, Osvalds Ķezbers, Pēteris Korsaks, Irēna Avena, Kārlis Sebris, Maija Kalniņa, Eleonora Šturma). Ir arī nodaļa „Veltījuma dzeja”, kurā lasāmas Roberta Mūķa, Dagmāras Igalas un Valdemāra Avena rindas, vēstuļu

izlase (Elza Ķezberes Jānim Ve-selim, Jānim Rudzītim, Valde-māram Kārkliņam). Visu sējumu nenoliedzami bagātina rādītāji. Pavisam unikālu pētījumu veicis pianists Ventis Zilberts, sastādot rādītāju „Elzas Ķezberes dzeja mūzikā”. Ir arī dzejoļu nosaukumu rādītājs un dzejoļu pirmo rindu rādītājs. Daudz derigu ziņu atrodams sējuma bibliografijas nodaļā, izveidots arī personu rādītājs, turklāt katrai grāmatas nodaļai pievienoti komentāri.

Eleonora Šturma sarīkojumā uzsvēra - šī grāmata izdota par Elzas Ķezberes cienītāju un draugu saziedotiem līdzekļiem. Un visam dzejnieces draugu pulkam ir mērķis, lai šī grāmata būtu dāvinājums Latvijas pašvaldību un izglītības iestāžu bibliotēkām. Līdz ar to bagātais garīgais mantojums, ko atstājusi Elza Ķezberere, nonākta latviešu tautas rīcībā.

Darbs grāmatas izplatīšanā vēl ir priekšā. Bet, pārlapojot violeto vākos iesiņo sējumu, droši var teikt – ar draugu un domubiedru, literātūras cienītāju un lietpratēju kopīgām pūlēm dzejnieces Elzas Ķezberes vārds uz laikiem ir ierakstīts tautas atmiņā. Apliecinājums tam ir trīs sējumos izdotie Raksti.

Gundega Saulīte

Foto: Pēteris Korsaks

Literātūrinātniece Inguna Daukste-Silasproģe

Sarīkojuma vadītāja literātūrvēsturniece Maija Kalniņa

Bibliotēkas uz riteņiem

Brīvā Latvijā (Nr.26) Valija Berkina išzinās raksta par Ogres Centrālās bibliotēkas mobilo bibliotēku. Nesen vietējā laikrakstā *Evening Standard* lasīju ko lidzīgu par Čatsvertas (Chatsworth) pamatskolas bibliotēku. Tagad tā atrodas divstāvu autobusā, tā stāsta Anna Deivisa.

Ogres Centrālajai bibliotēkai autobusu pirms 15 gadiem dāvājuši labvēlē no Norvēģijas, turpreti Čatsvertas pamatskolas bibliotēka, kas tikusi izmesta no ierastās vietas, nonākusi bezizejā. Skola palikusi bez bibliotēkas vēselus divus gadus līdz tam, kad kāda skolnieka tēvs, kas strādājis autobusa firmā, ziedoja bibliotēkai novecojušu divstāvu autobusu.

Pirms veco autobusu nodeva skolai, autobusa firma to no ārpuses nokrāsojusi, nogādājusi un novietojusi skolas laukumā. Skolas labvēlē izbūvējuši autobusa salonus, un vecais autobuss pārvērties bibliotēkā. Bibliotēkā tagad izsniedz skolniekiem grāmatas, sēzot autobusā pie stūres. Skolēni var izmantot arī augsstāvu, kur ierīkota lasītava. Ir elektriskais apgaismojums, pievienoti datori, iebūvēti plaukti un dīvāns, kur apsēsties. Bibliotēku iespējams izmantot vienlaikus 33 mazajiem lasītājiem. Skolotāji stāsta, ka skolasbērni esot lielā sajūsmā par savu jauno bibliotēku, to nepātraukti lietojot un aizrautīgi lasot grāmatas.

Interesanti, ka bez labvēliem un palīgiem bibliotēka ne vienā, ne otrā vietā nebūtu varējusi eksistēt. Arī Londonas Latviešu bibliotēka, kas gan nav uz riteņiem, bet atrodas pagrabtelpā DVF namā Londonā, noteikti nebūtu izdzīvojusi 60 gadu gaumā bez labvēliem. Lai dzivo labvēli!

Marita V. Grunts

Sallija Benfelde

Ko groza grozījumi?

**Valsts prezidents
Andris Bērziņš ir
atdevis Saeimai
atpakaļ pārstrā-
dāšanai likumu
„Grozījumi likumā
„Par tautas nobal-
sošanu un likumu
ierosināšanu”**

Likuma grozījumi paredzēja, ka no 2015. gada idejas iniciatoriem referenduma ierosināšanai par saviem līdzekļiem būs jāsavāc aptuveni 150 000 parakstu jeb 10% no balsstiesīgo pilsonu skaits. Turklāt grozījumi arī paredz, ka parakstu vākšana vairs nenotiks divas reizes, kā likums to paredz tagad. Ja iniciātivas autori vienreiz savāks 150 000 parakstu, referendums notiks.

Vēstulē Saeimas priekšsēdei prezidents raksta, ka likuma grozījumi nepārprotami negarantē vēlētāju tiesību ievērošanu un likuma grozījumu spēkā stāšanās atlīta parāk tālu. Likumdošanas grozījumus, kas paredz atteikties no divu posmu pīejas likumu ierosināšanai, kā arī prasību, lai vēlētāji pašu spēkiem un ar iniciātivas grupas atbalstu savāktu vienu desmito daļu parakstu, Valsts prezidents vērtē kā soli pareizā virzienā, jo "mazākums par valsts budžeta līdzekļiem nedrīkstēt pastāvīgi diktēt vairākumam dienas kārtību referendumos". Taču daudz vairāk par šiem, jāteic, visai pamatojai iebildumiem un vērtējumi par „soliem pareizajā virzienā”, manuprāt, jābažjas par diviem citiem jautājumiem. Protī, vienu prezidents vēstulē ir minējis: noteikums vēlētājiem ar pašu spēkiem un iniciātivas grupas atbalstu savākt vienu desmito daļu vēlētāju parakstu prasīs tik būtisku financiālu ieguldījumu, kas tikai palielinās nādas varu politikā un atnems pilsoniskajai sabiedrībai iespēju

pašai organizēties un būt aktīvai. Otrs jautājums ir par to, ka grozījumi nekādā ziņā neizslēdz iespēju nodot referendumam jaujumus, kas skaņ Latvijas valsts pastāvēšanu.

Diskusijas par to, ka pašreizējā referendumu ierosināšanas kārtība jāmaina, sākās jau pirms referendumu par krievu valodu kā otru Latvijas valsts valodu. Kā zināms, līdz šim referendumu idejas autoriem vajadzēja savākt 10 000 balsstiesīgo parakstu, nodot tos Centrālajai vēlēšanu komisijai (CVK), kura tos pārbauðja, un tad notika parakstu vākšanas otrā kārtā, kuru jau organizēja CVK. Ja tika savākti 10 procenti no pēdējās vēlēšanās piedalījušos pilsonu balsu skaita, tad referendums notika.

Pirms iepriekšējā referendumā gluži pamatooti tika debatēts par absurdū, ka referendumus notiek par valsts pastāvēšanai būtiskiem jautājumiem un ka Latvijā ir tik daudz okupācijas rezultātā savulaik no bijušās Padomju Savienības iecelojušo un viņu pēcteču, lai aptuveni 150 tūkstošu parakstu savākšana nebūtu ļoti liela problēma. Jautājumā par otru valsts valodu tā arī notika – otrā parakstu vākšanas kārtā nepieciešamais balsu skaita tika savākts, un referendumus notika. Referendumu aizstāvji apgalvoja, ka Satversmes 73. pantā, kas nosaka, par kādiem jautājumiem referendumus nav rīkojams, nekas nav rakstīts par to, ka par valsts valodu un pat par pašas valsts pastāvēšanu nevar rīkot referendumu. Skaidrojumus, ka demokratiska valsts ir vērtība pati par sevi un ka neviens, arī tautas acumirkligais vairākums nedrīkst ar to apieties vieglprātīgi, - referendumu aizstāvji nedzirdēja. Viņu galvenais arguments bija: tas nekur nav rakstīts. Kļuva skaidrs, ka kaut

kas ir jāmaina – vai nu Satversmē, vai, sliktākajā gadījumā, likumā par tautas nobalsošanu.

Manuprāt, toreiz ļoti sakarīgi, ievērojot demokratijas principus, bija konstitūcionalo tiesību speciālista, ES tiesneša Egila Levita ieteikumi, kā un ko mainīt Satversmē, lai nebūtu iespējams rīkot referendumus, kas apdraud Latvijas valsts pastāvēšanu. Interviju ar Egilu Levitu toreiz publicējām *Laikā* un *Brīvajā Latvijā*. Skaidrības labad atļaušos atgādināt Levita galvenās atzināšas:

(..) diez vai varētu akceptēt tādu interpretāciju, ka, kamēr Satversmes tekstā par šo jautājumu nekas nav teikts, tikmēr Satversme pieļauj Latvijas valsts un demokrātijas sagraušanu. (..)

Pirmkārt, domāju, ka valsts pamatiem, kādi tie ir ielikti, mūsu valsti dibinot, un kādi tie pastāv joprojām, vienā vai otrā veidā vajadzētu tikt atspoguļoti Satversmes tekstā. Tas, kā jau teicu, nenozīmē, ka tie patlaban neeksistē tikai tāpēc vien, ka Satversmes tekstā nav pieminēti, taču, ja sabiedrībai vai kaut tās dalai tie nav tik pašsaprotami (kā tie bija profesoram Dišleram 1920.gadā), tad ir labāk tos pacelt teksta līmenī, tātad padarit visiem acīm redzamus.

Ir vairākas iespējas, kā to izdarīt.

Vispirms ir iespējams, piešķirt Satversmes preambulā nosaukt tos virsprincipus, uz ko balstīs mūsu valsts (tā sevišķi demokrātiskas, tiesiskas, sociāli atbildīgas un nacionālās valsts virsprincipus), un turpat noteikt, ka tie nav grozīmi. Turpat varētu arī iezīmēt valsts mērķus. Man šķiet, ka līdzīgi kā Igaunijas un Lietuvas konstitūcijā, arī Satversmes tekstā būtu svarīgi pateikt, ka Latvijas valsts pamatzdevums ir garantēt latviešu nāciju

jas, valodas un kultūras pastāvēšanu. Tāpat tur varētu noteikt jau manis minēto atbildības principu un citus pamatnoteikumus, kurus visus varētu ietvert labi pārdomātā „Satversmes kodolā”. Piešķirt, Portugales konstitūcijā ir noteikti 14 jautājumi, kuri nedrīkst tikt aizskarti. Preambulai ir tāds pats spēks kā Satversmes pantiem, un par preambulas grozīšanu var lemt Saeima, tautas nobalsošana nav nepieciešama.

Cits variants būtu noteikt, ka Satversmes pamatpanti (1.-4. pants) ir negrozāmi. Šeit būtu nepieciešama arī tautas nobalsošana, kuri vairāk nekā pusei no visiem balsstiesīgajiem būtu jābalso par šādiem grozījumiem. Tas ir ļoti augsts sliksnis, un labi jāpadomā, vai to reāli iespējams sasniegt.

Ir iespējams arī papildināt Satversmes 73. panta noteikumus, kas nepieļauj tautas nobalsošanu par tur minētajiem jautājumiem. Patlaban šis pants nepieļauj tautas nobalsošanu, piešķirt, par budžetu vai starptautiskiem līgumiem. Šo sarakstu varētu papildināt ar pamatprincipiem, kas nosaka mūsu valsts pamatus. Ari šos papildinājumus var izdarīt Saeima, tautas nobalsošana nav nepieciešama.

Ir arī vēl citi varianti. Katrā ziņā, lai šo jautājumu virzītu uz priekšu, ir nepieciešama politiska griba to darīt. Uzsveru, ka jautājums ir par valsts pamatprincipu atspoguļošanu Satversmes tekstā, nevis par Satversmes pirmreizēju papildināšanu ar šiem pamatprincipiem. Manā interpretācijā, šie pamatprincipi pastāv jau kopš valsts dibināšanas, bet ir arī attīstījušies un sazarojušies tālāk.

Bija skaidrs, ka kaut kas tiks darīts. Likumdevējs – Saeima izvēlējās izstrādāt grozījumus manis jau minētajā likumā, neatzītieket Satversmi. Grūti spriest, kādēl tāda izvēle; iespējams, radās bažas, ka Satversmes gro-

zījumus Saeimā neizdosies pieņemt. Grozījumi, kas paredz, ka jāsavāc 150 000 balsstiesīgo pilsonu paraksti, ir apstrīdami, jo tas ir ļoti liels skaits un pilsoni referendumu reāli spēs ierosināt par jautājumiem, kuri ir ļoti akutāli. Un te nu parādās riski, par kuriem jau minēju komentāra sākumā.

Vācot parakstus, katra balssiesīgā paraksts jāapstiprina notāram, bet tas maksā naudu. Neatkarīgi no tā, kā vērtējam Latvijas pilsonu labklājību – kā zemu, ļoti zemu vai vidēju, - ir skaidrs, ka lielākā daļa pilsonu pat pāris latu nemaksās, jo tas radītu robu viņu budžetā. Starp citu, Labklājības ministrija ir nākusi klājā ar pētījumu, ka krizes gados nabadzība Latvijā ne tik daudz ir vērsies plašumā, cik kļuvusi dziļāka. Tātad referendumu iniciatoriem būs jāatrod liela nauda, lai parakstus savāktu. Ir pilnīgi skaidrs, ka tiem, kurius atbalstīs Krievija, pie šādas naujas tīkta būs vienkārši – likums neaizliez sabiedriskajām jeb nevalsts organizācijām saņemt naudu no starptautiskiem fondiem, un līdzšinējā prakse ir pie-rādījusi, kā tā notiek, Krievija ar starptautisku fondu starpniecību dāsni finansē savu interešu aizstājū organizačijas Latvijā. Turklāt grozījumi dod iespēju arī turpmāk rīkot referendumus par valsts valodu, Latvijas neatkarību un citiem jautājumiem, kas mūsu valstij ir būtiski. To, ka 150 000 parakstu savākt var, pierādīja referendumu par otru valsts valodu no-balošo 273 347 pilsonu. Nauda parakstu vācējiem Latvijai būtiskos neatkarības un pastāvēšanas jautājumos atradīsies, valsts atkal no budžeta maksā miljonus, sabiedrībā spriedze pieaugus, tāpēc Latvijas noliedzēji varēs apmierināti berzēt rokas, pat ja referendumā vajadzīgo balsu skaitu nesavāks.

Ojārs Celle

VĒSTURES TAISĪŠANA UN TAUTAS LIKTENĀITAS

Kaut Otrais pasaules karš beidzās jau 1945. gadā, atmiņas un pētījumi par to pasaulē vēl tiek publicēti lielā skaitā, rodas arī jaunas filmas. Karš iezīmēja drausmu periodu arī Latvijas liktenēgaitās. Turklāt karš Latvijā, valstī, kas tajā vispār ne-piedalījās, jo bija deklarejusi tīru neitrālitāti, izvērtās sevišķi pos-tošs, un valsts okupācija turpi-nājās līdz pat 1994. gadam, kad no mūsu zemes izvācās pēdējās sarkanarmijas (nu jau Krievijas) karaspēka atliekas.

Latvijas neitrālitāti, kas bija pasludināta drīz pēc karja sākuma 1939. gadā, vispirms izjaucā PSRS, visām trīs Baltijas valstīm uzspiežot savu militāro bažu ie-rikošanu, bet nākamās vasaras jūnijā tās militāri okupējot un pēc tam iekļaujot savā imperijā. Tālākos notikumos, kurus mūsu tautai nebija ne mazākās iespējas pašai ieteikmēt, **Latvijas valsts zaudēja turpat trešo daļu savu iedzīvotāju** un līdz 1991. gada augustam bija spiesta palikt nebrīvībā, PSRS okupācijā.

Iepriekšējā gadsimta pēdējā gadu desmitā brīžam radās apjausma, ka beidzot mums būs iespējams sniegt savu vēstures redzējumu, izskaidrot pasaulei, kas īsti šeit noticis. Dzīvi vēl bija daudzi toteizējo notikumu liecinieki. Vēstures pētīšana un skaidrošana notika arī visā laika posmā, sākot ar Latvijas okupācijas bridi. Ar protestiem un skaidrojumiem par to gādāja Latvijas sūtniecības brīvajā pasaulei, vēlāk arī trimdas zinātnieki un politiķi.

Taču pavisam citādi izveidojās apstākļi PSRS mantiniecē Krievijā, kur attīstījušies pret Baltijas valstīm vērstī mīti, kas pār-dzīvoto laiku cenšas izgaismot, pamatojoties uz melīgās PSRS safabricējumiem. Cenšoties faktu sagrozījumus, okupāciju, brutālo terroru pret Latvijas tau-tu un varmācīgo Valsts ieklāšanu PSRS imperijā no jauna uzsildit un patieso situāciju aiz-segt ar Stalīna laika propagandas atkārtošanu, **Putina Krievijas paspārnē turpinās aukstā karā laikā pret Baltijas valstīm veidotā patiesības apkārošanas kampaņa** (izcēlums mūsu – red).

Padomju laiku archīvus Krievija noslēgusi, ar tiem ārzemju zinātniekiem plašāk nav iespējams iepazīties.

Latvijā šodien dzīvo ap 550 tūkstoši krievu un vēl pāri par 150 tūkstošiem citu iedzīvotāju, no kuriem vairāk nekā divas trešdaļas ir okupācijas laikā no PSRS Latvijā iesutītie un viņu pēcnācēji, kas jau šeit pat ir dzimuši. Visas pazīmes rāda, ka Putina valdība šo ienācēju grupu uzskata par priekšpulku, kas palīdzēs Latviju atkal ievest Krievijas interešu orbitā. Kaut esam NATO, ES un drīz varbūt būsim arī eirozonā, Putins savus pūliņus netaisās izbeigt, un Krievijā, tāpat kā diemžēl arī Latvijā, netrūkst ļaužu, kas cenšas viņam palīdzēt.

Pret Latviju vērstā naidīgā Krievijas propaganda saturā ir ļoti daudzpusīga. Tās primārais uzdevums, šķiet, ir novērst iepriekšēju, ka Krievija, būdama PSRS mantiniece, varētu tikt atzīta par līdzatbildīgu visam, ko PSRS ir nodarījusi Latvijai. Rēķins varētu būt stipri liels. Jau ar okupācijas sākumu uz Krieviju tika izvests viss, kas piederēja valstij,

tā tika izlaupīta. Sarkanais terors Latvijai atnēma lielu daļu tās vērtīgāko pilsonu. Daļa karalaikā radīto zaudējumu bija Hitlera Vācijas vainas kontā, bet daudz no tā izraisīja arī PSRS. Pēc karja PSRS iznīcināja Latvijas tradicionālo lauksaimniecību, turpināja terroru pret tās iedzīvotājiem, pārplūdināja Latvijas zemi ar svešiem ienācējiem utt., utt. Saraksts ar nozīgumiem pret Latviju ir gašs un dārgs. No tā baidās Putins un mēģina visu noraidīt, ka nekā tamlīdzīga vispār nav bijis. Turklāt tiek pausts mīts par Lielo Tēvijas karu, kura „vēsturi” speciāli ik gadus svīt 9. maijā.

Cinīš turpinās. Lielākajā daļā pasaules saprot, ka taisnība, vismaz pārliecinoši lielākajā daļā apstrīdamo jautājumu, ir Latvijas pusē. Taču konfliktu aizēno Krievijas looma šodienas gāzes un naftas tirgū. Vēl turklāt problēmas ar veto tie-sībām, kas Apvienotajās Nācijas piešķir Krievijai svarīgu noteicējās lomu. Netrūkst arī citu iemeslu, kas morāli augstāk stāvošās Rietumvalstis tomēr reizēm kavē Baltijas valstu jautājumos pārliecinoši nostāties taisnības pusē.

Šai nostājai ir gāra vēsture, kas sākās sarunu gaitā Jalta, Teherānā un Berlīnē pēc karja beigām Eiropā. Stalīnam nebija izdevīgi noslēgt Eiropā miera līgumu, un tāpēc tas nekad nav izdarīts. **Stalins pārveidoja Austrumeiropu pēc savas patikas, un Rietumvalstis bezspēcīgi noskatījās no malas.** Tagad Stalīna imperiālisma politiku Putins kaut kā mēģina atkātot, lai gan jaunajos apstāklos tas šķiet neiespējami.

Tomēr sava veida vēstures pār-rakstīšanā Krievijas politika dažus panākumus ir guvusi. Prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas laikā Krievijai tika labprātīgi atdots Abrenes apgabals. To vienpusē jau pēc otrreizējās okupācijas Latvijai bija atnēmis Stalins, bet 1991. gadā tika atjaunota 1918. gadā dibinātā Latvijas valsts, un tās territorijā bija Abrenes aprīņķis. Bez visas tautas piekrīšanas nevajadzēja notikt patvalīgajam aktam, ko paveica mūsu prezidente un viņas ārlie-tu ministrs Artis Pabriks. Mēs līdz ar to zaudējām pretenzijas un pretī neko neieguvām.

(Turpinājums 9. lpp.)

MAZĀ LATVIJA BAŠKĪRIJAS PLAŠUMOS

Par latviešiem un Latviju zināms daudziem, arī par tiem, kas savu vietu atraduši ārpus Latvijas. Latvieši izbraukuši gan brīvprātīgi, gan pies piedu kārtā, pamest Latviju viņus mudinājis gan laiks, gan valdošā vara. Taču, par spīti valdošajai varai, latvieši ir centušies visiem spēkiem saglabāt saikni ar dzimteni. To palidzējušas uzturēt atmiņas par dzimteni, līdzi pametnie priekšmeti, blakus esošie biedri un ģimenes locekļi, kā arī paši latvieši, kas neaizmirst savējos, lai arī kur tie būtu nokļuvuši.

Soreiz gribas runāt par 19. gad simta beigām, par brīvprātīgu izceļošanu uz Krieviju. 19. gad simta sākumā liela daļa atviesu izceļoja uz Krieviju, lai iegūtu zemi un sāktu jaunu, pārtikušu dzīvi ārpus Latvijas. Viena no Krievijas republikām, uz kuŗu devās daļa latviešu, bija Baškirija. Atbraukušiem tautiesiem tika iedalita zeme, kuŗas iekopšana prasīja daudz laika un pūļu, taču tas atmaksājās, jo 20. gadsimta sākumā Baškirija bija vairāk nekā 1000 latviešu saimniecību, turklāt tās bija ļoti turīgas.

Nereti nācīes dzirdēt, ka latvieši iemācījuši baškiriem strādāt, pie latviešu mājām vienmēr ziedēja puķes, auga ābeles un ogu krūmi. Viss bija veidots un iekārtots tā, kā ierasts dzimtenē. Liekas, latvieši radīja savu mazo Latviju Baškirijas plašumos.

Izglītības ceļš Archlatviešu kolonijā saistāms ar 19. gs. beigām. Lai arī skolas, kur mācīties, nebija, vecāki saviem bērniem spēja nodrošināt mājskolotājus, kuri mācīja aritmētiku, gramatiku, mācības notika latviešu valodā.

Pirmā skola Archlatviešu kolonijā tika uzcelta 1901. gadā Archangeles mežā. 1903. gadā tā nodega, taču 1909.-1910. gadā tika uzcelta jauna skolas ēka un skolai piesķirts sākumskolas statuss. Skolā bija internāts, kurā uzturējās bērni no attālām zemnieku saim-

Nometnes "Avots" dalībnieki aizrāvīgās praktiskā nodarbībās

niecībām, nedēļas beigās vecāki savus bērnus veda mājās.

1935. gadā sākumskolu pārdēvēja par sepingadīgo skolu. 1939. gadā pēc kollektivizācijas un Maksima Gorkija ciema nodibināšanas skola tika pārvesta uz ciemu, taču tās celtniecību aizkavēja Otrais pasaules karš.

No 1947. līdz 1963. gadam skolas direktors bija Pāvels Michailovičs Masailovs. Viņš veica skolas labiekārtošanu.

1967. gadā skola kļuva par Archlatviešu vidusskolu, 1969. gadā bija pirmais absolventu izlaidums.

1978. gada pavasarī sākā jaunās (pašreizējās) skolas ēkas celtniecību, ko pabeidza tā paša gada septembrī. Skolu atklāja 1978. gada 18. decembrī.

Kopš 1989. gada skolā māca latviešu valodu, kultūru, folkloru. Sākumā tās bija fakultātivas nodarbības, kopš 1994. gada - mācību stundas. Parallēli mācību stundām skolēni var apmeklēt latviešu folkloras pulciņu, lai apgūtu latviešu tautas dziesmas, dejas, gūtu priekšstatu par latviešu gadskārtām.

Mācību gada beigās tiek organizēta bērnu lingvistiskā nometne "Avots", ko organizē un vada latviešu valodas skolotājs. Ufas

Latviešu biedrības direktors Viktors Kārkliņš katru gadu samaksā ceļu skolotājam no Latvijas, kas ierodas, lai palīdzētu vadīt bērnu nometni. Papildus valodas apguvei tiek apgūta latviešu kultūra, folkloora, notiek gatavošanās Jāņiem, kas arī sniedz padzīlinātu iestādu latviešu kultūrā. Būtiski, ka nometni apmeklē ne tikai tie bērni, kas visa mācību gada gārumā apgūst latviešu valodu, bet arī tie, kas mūsu valodas un kultūras iepazīšanai nepievēršas. Nometne skolēniem rāisa interesu, un daļa no viņiem ir rēgulāri "Avota" dalībnieki.

Šogad nometnes "Avots" dalībnieki ieradās gan no vietējā Archlatviešu pagasta, gan no Omskas apgabala Latviešu biedrības, gan no Latvijas.

Nometnē piedalījās 20 vietējie skolēni, deviņi dalībnieki no Omskas apgabala, septiņi no Latvijas.

Nometne norisinājās no 16. līdz 23.jūnijam. "Avota" programmas pamata bija latviešu kultūras iepazīšana un izpratne, kājot rotas, tēshot kokles, aužot, cepot latviešu rupjmaizi, sienot jāņusieru, mācoties ligo dziesmas, dejojot latviešu dančus, spēlējot kokli un klausoties latviešu valodu, atrodoties starp latviešiem un latviešu

pēctečiem. Savu prasmi rādīja gan Latvijas amatnieki, gan vietējie. Jānis Vecis - viens no Baškirijas latviešiem - mācīja pīt cepures no kļauvā lapām. Amatnieks stāstīja, ka šo māku apguvis puikas gados, kad ganījis govīs. Sieru sēja Latviešu kultūrvēsturiskā centra direktore Ludmila Muceniece, maizi pēc savas ģimenes tradījām cepta M. Gorkija kultūras nama direktore Jelena Kazanceva, kuŗas māte, arī latviete, to dara vēl aizvien.

Prasmīgs Amatas kokļu meistars Andris Roze ar sievu Inesi šādā nometnē nebija pirmo reizi. 2010. gadā līdzīga nometne norisinājās Krasnojarskā, to rikoja pilsētas Latviešu biedrība "Auseklis". Andris mācīja darināt kokles, Inese un Ritma Laškova - aust un adīt. Edgars Žīgurs - rotu kalšanas lietpratējs - ar savu aizrautību saistīja nometnes dalībniekus, un rezultātā radās lieliska seno rotu izstāde.

Madonietis Tālis Karlsons dažiem nometnes dalībniekiem pacietīgi ierādīja kokles spēlēšanas specifiku. Uzcitīgs darbs vainagojās ar nelielu koklētāju ansambla uzstāšanos Jāņu koncertā. Neizsīkstoša bija Tāla un rīdzinieka Raita Sondora energija latviešu

danču un dziesmu vakaros, kuros tika apgūts daudz latviešu deju un rotaļu, kā arī ievērojams skaits Jāņu dziesmu. Katrā nometnes diena bija darbiem un notikušiem piesātināta. Kumurli cīmata skolas telpās klaudzēja āmurs, dimdēja lakta, dunēja veseris, melodiski strinkšķēja kokles un skanēja balsis. Vakaros visi metās dejās un rotaļās, lai no rīta celtos un turpinātu iesākto.

Paldies jāsaka idejas aizsācēji Laumai Vlasovai – Krievijas latviešu kongresa priekšsēdei, Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes loceklei. Viņa sagādāja daļu finansējuma. Paldies Ufas Latviešu biedrības direktoram Viktoram Kārkliņam, Archangeles rajona administrācijai, kā arī Latvijas un vietējiem amatniekiem, kas dalījās savās zināšanās ar zinātkārjiem nometnes dalībniekiem.

Atliek vienīgi secināt, ka kopā varam paveikt ļoti daudz. Īstenojot ideju, var radīt kaut ko lielu un skaistu. Nometne saveda kopā tik daudz cilvēku, kuriem kopīgais ir - latvietība. Apziņa, ka esam latvieši, apziņa, ka mums ir viena dzimtene, apziņa, ka varam paveikt tik daudz, ja vien ir griba un atbalsts.

Ilona Saverasa

(Turpināts no 8. lpp.)

Pēdējā laikā sākušās citas izdarības, kas arī nav vēsturiski atzīstamas. **Piemēram, legionāru saīdzināšana ar latviešu sarkanarmiešiem. Tieki sludināts, ka abas puses cīnījušās par Latviju (?).** Tāpat tiek nolidzināti nacionālie un sarkanie partizāni. Protams, visi viņi bija Otrā pasaules kaŗa nejēdzību upuri, bet sarkanarmijā iesauktie latvieši cīnījās par Latvijas otru okupāciju PSRS sastāvā. Nav ne mazāk iemesla viņus saukt par nacionālajiem cīnītājiem, viņi ir tikai šī kaŗa upuri. Arī sarkanie partizāni cīnījās par komūnistu varas atjaunošanu Latvijā, kaut arī dažos gadījumos nav īsti skaidrs, vai viņi to darījuši labprātīgi vai pies piedu kārtā.

Legionāri un citi militārie spēki vācu puse cīnījās pret bolševismu. Pārāk liela tīcība tam, ka pēc Vācijas sakāves Rietumvalstis viņiem atkal palīdzēs atjaunot Latvijas valsti, kā izrādījās, bija nereāla.

Nacionālās puses kaerotāji, kaut arī pakļauti vācu okupācijas varai, necīnījās par Hitlera Vāciju, viņi cīnījās pret bolševisma at-

griešanos mūsu zemē. Šo cīņu motīvēja nevis firera aicinājums, bet gan tīcība, ka pēc kaŗa uzvarēs taisnība arī Latvijas interesēs. Viņi nebija vainīgi, ka Rietumi kaŗa beigās atteicās mums palīdzēt.

Tāpēc jau tīri ideoloģisku iemeslu pēc salīdzināt šīs abas kaŗojušās puses kaut kādā latviešu patriotismā nevar un nekad nevarēs. Tādu „patriotismu” bolševiku pusē nevar sameklēt, lai kā uz notikušo skatās vēl dzīvi palikušie.

Norādot, ka *Waffen SS* rindās cīnījušies 35 Eiropas tautu pierīgie, vēsturnieks Inesis Feldmanis skaidro, ka latvieši jau nav bijuši vienīgie, kam bija šādas kaŗaspēka vienības. Pēc Baigā gada lielākā Latvijas sabiedrības daļa izšķīrās par labu Vācijai. „Manšķiet, pretējā puse šodien to nemaz negrib saprast. Visas šīs runas, ka padomju okupācijas nav bijis, es uztveru kā izaicinājumu latviešiem,” saka Feldmanis.

Vinš norāda, ka jaunie vēsturnieki tagad aizraujas ar atmiņu stāstu pētīšanu. Notikumu vērošana caur viena cilvēka atmiņu prizmu esot interesanta, kaut

subjektīva nodarbošanās. **Feldmanis aicina vēstures pētniekus gādāt, lai, tuvojoties valsts 100 gadu atcerei, Latvijas vēstures uztvere nostiprinātos, tās vērtības mums ir savas.** Nekādi kompromisi šajos jautājumos nav iespējami. Nekādu cerību no Krievijas puses sagaidīt vēstures viltošanas izbeigšanu pašlaik nav. Krievu lācis joprojām tiko pēc Baltijas, it sevišķi pēc Latvijas medus podiem.

Laiks pašlaik deldē latviešu tautu, tomēr ne tik strauji, kā tas ietekmē Latvijas minoritātes. **2011. gada tautas skaitīšana** atklāj, ka latviešu tauta 11 gadu posmā kops iepriekšējās tautas skaitīšanas ir zaudējusi 6,3% no sava dzīvā spēka. Tāni paši latvākā krievu tautība ir zaudējusi 20,9%, baltkrievi – 29,8%, ukraiņi – 28,2%, poli – 24,7% un židi pat 38,2%. Nepārprotams secinājums: latvieši pakāpeniski atgūst lielāku vairākumu. Līdzīgs stāvoklis ir arī dzimstības-mirīstības proporcijās. No 2010. gadā dzimušiem bērniem 68% ir latvieši un tikai 23% - krievi. Miruši vidiņi toties latviešu ir 55%, bet

krievu – 31%. Laiks, kaut lēni, dziedē arī demografiskās brūces. Tas notiek, lai gan Latvijas valdībai nav bijusi un joprojām nav valstiska domāšana un tā nesniedz atbalstu tautas dzīvā spēkā attīstībai. Par šādu politiku pašlaik gan tiek runāts, taču, pat uzsākot vispozitīvāko rīcību, rezultāti sagaidāmi nākam lēni. Tāpēc par krievu minoritātes ietekmi Latvijā vēl ilgi būs ko runāt. Par to kļaigāt nebeigs arī lielais viņu aizstāvīs austrumos.

Nesen parādījies **Nacionālās attīstības plāns** (NAP), kurā apgalvots, ka 2020. gadā Latvijā uz vienu sievieti pašreizējo 1,17 bērnu vietā jau dzimšot veseli 1,97, kas ir Eiropas demografiski ražīgāko valstu vidējais rāditājs. Plānā pietrūkst tikai tīcīma varianta, kā to panākt. Dombrovskā valdības ministri ir spārīgi sludinātāji, bet ar optimistisku plānu ražošanu vien nepietiek, lai tautas attīstībā notiku kaut kas labs. Mēnešos, kamēr notikusi šī plāna cepšana, valsti atstājuši tūkstošiem jaunu cilvēku, lai meklētu normālas darba iespējas kaut kur citur.

Bez nopietna pamatojuma NAP apgalvo, ka līdz 2020. gadam 50 000 aizbraukšo atgriezišties mājās.

Latvijas politikā lielākais spēks ir proporcionāli augošais pensiņaru skaits. Viņi spej cīnīties par savām interesēm un uzlabot savu stāvokli. Tomēr jācēs arī atbalstīt jaunu ģimeņu veidošanu un jau izveidojušās daudzībērnu ģimenes, jo, turpinot pašreizējo sociālo politiku, lēna taujas izmiršana netiks novērsta.

Runājot par ierobežotājām darba iespējām un pārāk lēnu darba vietu veidošanu, jāatzīst, ka tieši šie apstākļi mudina jauno ļaužu izbraukšanu no Latvijas. Darba te visiem nepietiek arī tāpēc, ka ierobežotajā darba tirgū latviešiem ir jāsacens ar visiem tiem, kas te dzīvo neaicināti, ievesti valstī gaļajā okupācijas laikā.

Esmu pārliecināts, ka mūsu tauta šos laikus izdzīvos, kļūs atkal vitālāka un arī bagātāka. Tam nepieciešams laiks, līdzekļi un arī stingrāka mērķtiecība kā no valdības, tā arī no pašu cilvēku puses.

NOVADU ZINAS

Dabas mūzejā – zemenes

Latvijas zemeņu audzētāju parāde Rīgā

Latvijas Dabas mūzejā Rīgā jūnija nogalē pēc triju gadu pārtraukuma notika izstāde „Zemenes”, ko rīkoja Rīgas Dārzkopības un bīskopības biedrība. Savukārt jau piektu gadu Latvijas Augļkopju asociācija aicina uz tradicionālo Zemeņu festivālu, kas ierasti notiek pie tirdzniecības centra „Spice”.

Cetras dienas zemeņu audzētāji no Latvijas novadiem veda uz Rīgu vairāk nekā 50 šķirņu kārdinoši smaržīgo un veselīgo pašu audzēto produkciu. Īsti vietā bija atgādinājums pilsētniekiem, kādas izskatās Latvijā audzētās zemenes, jo Rīgas Centrāltirgū un lielveikalos visu vasaru ir nopērkamas arī no Polijas, Ungārijas, Beļģijas, Spānijas un Turcijas importētās ogas.

Izstādē Dabas mūzejā dominēja lielražotāju audzētās zemenes. Piemēram, Tukuma novada a/s „Pūres dārzkopības izmēģinājumu stacija” ir vienīgā Latvijā, kas veic pētījumus par zemeņu šķirnēm un to audzēšanas technoloģijām, bet Viljkenes pagasta z/s „Vinkalniņi” ir bioloģiskā saimniecība, kas nodarbojas ne tikai ar zemeņu audzēšanu, bet arī ar lauku tūrismu. Izstādes dalīnieki cildināja daudzās ogu šķirnes. Kā lai nelepojas, ja Latvijā

Uztura speciālisti iesaka vasarā apēst vismaz 5 kg zemeņu, jo šīs ogas ir bagātas ar vitamīniem, dzelzi, kaliju un magniju, kas stiprina sirdi

zemeņu audzēšanas pirmsākumi meklējami 19. gs. beigās. Savukārt 20. gs. 30. gados iemācījās izaudzēt ražīgākas šķirnes, piemēram, ‘Viktoria’ Sākumā ar šo vārdu apzīmēja visas dārza zemenes.

Pasaulē ir vairāk nekā 3000 dažādu zemeņu šķirņu, un tikai neliela daļa no tām tiek audzētas Latvijā. Jānis Riderers sarakstījis divas grāmatas par zemeņu audzēšanu. Viņa ieskatā Latvijā

visvairāk iecienītās šķirnes ir ‘Induka’ (radita Holandē), ‘Red-Gauntlet’ (Lielbritanijā), ‘Festivalnaja’ (Krievijā), ‘Senga-Sengana’ (Vācijā), ‘Sara’ (Zviedrijā), ‘Venta’ (Lietuvā) un Latvijā selekcionētās ‘Mēness zemenes’. Taču izstādē bija apskatāmas un nobaudāmas arī citas zemeņu šķirnes: ‘Polka’ (Holandē, krustojot šķirnes ‘Induka’/‘Sivetta’), viena no populārākām šķirnēm Latvijā, jo ir augstražīga, ar labu

garšu, stingrām, izskatīgām ogām, piemērota ne vien ēšanai, bet arī pārstrādei un saldēšanai; ‘Saulene’ (Lietuvas dārzkopības zinātniski pētnieciskajā institūtā), ‘Kama’ (Polijā, krustojot ‘Senga-Sengana’/‘Cavalier’). Viens no Pūres dārzkopju radītajiem lepnumiem ir šķirne ‘Sutene’. Katrai zemeņu šķirnei ir savu selekcijas vēsture un garšas īpašības.

Sāņēmām arī vērtīgus padomus. Novāktas zemenes vairs negogatavojas, tāpēc pirkst vajažētu tikai pilnīgi gatavas ogas, Nav ieteicams tās mazgāt zem tekoša ūdens, vislabāk ir uz išu brīdi iemērkt aukstā ūdeni, tad tās nezaudē smaržu, garšu un uzturvielas. Zemenes ir ne vien smaržīgas un garšīgas, bet arī vērtīgs vitamīnu un minerālvieku avots, tāpēc ļoti ieteicama un garšīga piedeva vasaras ēdienei.

Uztura speciālisti iesaka zemenes lietot mazasinības gadījumā, jo tajās ir daudz foleskābes (lai uzņemtu dienas foleskābes devu, jāapēd 500 gramu zemeņu) un dzelzs - trīs reizes vairāk nekā brūklenēs un mežrozišu

auglos, divas reizes vairāk nekā dzērvenēs, vīnogās un ērkšķogās. Augstais kalcija saturs pasargā kaulus no osteoporozes, savukārt silicījskābe darbojas kā pretiekaisuma līdzeklis un mazina reumatisma radītās sūdzības. Zemenes ir arī daudz C vitamīna, pat vairāk nekā apelsīnos un citronos. Tikai 175 grami ogu ļauj uzņemt pieauguša cilvēka C vitamīna dienas devu. Salīdzinājumā ar citām ogām tās ir īpašas ar savu olbaltumvielu un dzelzs daudzumu. Zinātnieki atklājuši, ka zemenes spēj paaugstināt darba spējas. To ēšana var mazināt saslimstību ar vēzi, jo specifiskās ķimiskās vielas ogās palēnina dažu ļaundabīgā audzeja formu attīstības ātrumu.

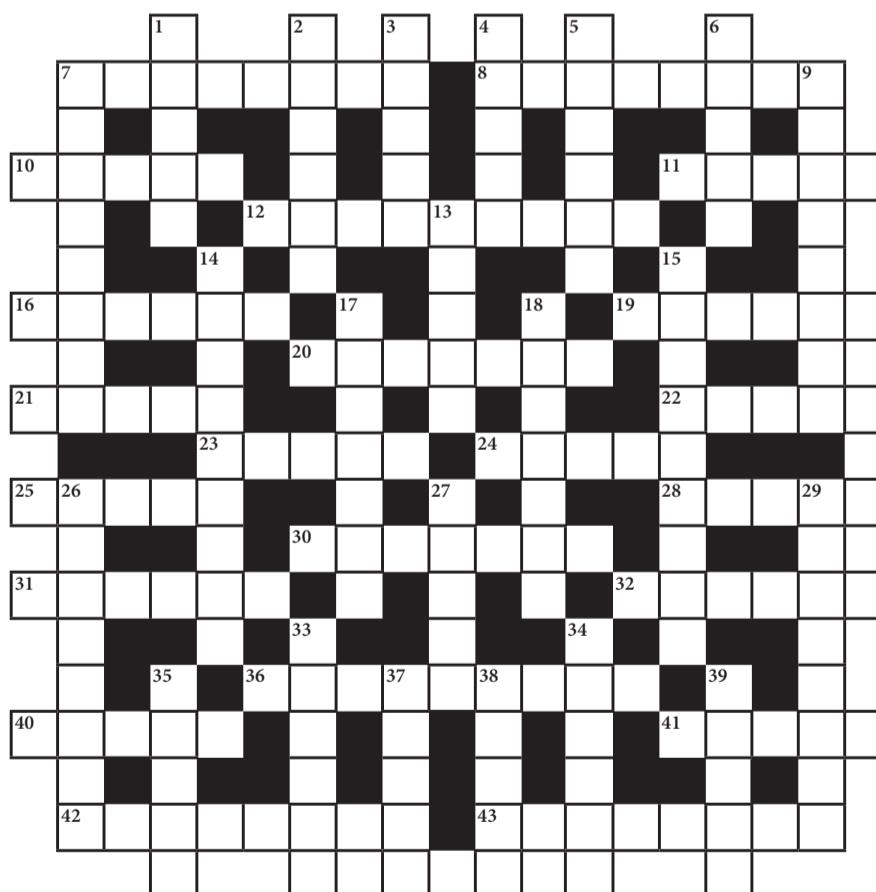
Ik gadu Eiropas Savienībā (ES) pārdošanai tiek izaudzēts vairāk nekā miljons tonnu zemeņu, liecina Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta (LVAEI) dati. Trīs ceturdaļas no tām tiek pārdotas svaigas. Zemeņu audzētāju lielvalstis Spānijā un Polijā iegūst aptuveni 40 procentu kopražas.

Ēdīsim vairāk zemeņu!

Teksts un foto Valija Berkina

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

literātūras un mākslas kritiķis (1877-1908). 4. Zīvs, no kuļas ikiņem gatavo melno kaviāru. 5. Garšviela. 6. Mūzikāli drāmatisks sacerējums. 7. Graudzāļu dzimtas augs. 9. Gramatikas daļa. 13. Gaujas pieteika. 14. Valsts Centrālamerikā. 15. Tas, kas objektīvi pastāv. 17. Pilsēta Somijas dienvidos. 18. Kaitīgi kukaiņi. 26. Zieda daļa. 27. Īsi vieglā satura priekšnesumi. 29. Amerikāņu rakstnieks (1903-1987). 33. Saistaidu veidojumi. 34. Aptaujas lapa. 35. Rēzeknes pieteika. 37. Noteikta maksā par darbu un pakalpojumiem. 38. Latviešu baltejotājs (1936-1989). 39. Italiešu komponists (1813-1901).

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 26) atrisinājums

Limeniski. 1. Podests.

4. Sumatra. 8. Grizlilācis. 9. Alga. 11. Apli. 13. Knie-

priekšējo malu. 24. Ugunsdroši metalla skapji vērtslietu glabāšanai. 25. Ziedkopa. 28. Adīts materiāls. 30. Grezns audums. 31. Līliju dzimtas dārzenis. 32. Stumbrs ar diviem žuburiem. 36. Plaša, dziedoša melodija. 40. Stabi zvejas tīklu žāvēšanai. 41. Mazī grauzēji. 42. Spožākā zvaigzne Skorpiona zvaigznājā. 43. Signālizācijas sprāgstlādiņi.

Stateniski. 1. Mākslas veids. 2.

Visas latviešu valodā izdotās grāmatas un periodika. 3. Latviešu

laika posms. 8. Trīsgalvainais augšdelma muskulīs. 10. Spožākā zvaigzne Jaunavas zvaigznājā. 11. Latviešu rakstnieks (1895-1941). 12. Divdesmitskaldnis. 16. Šķidrie audi. 19. Romiešu filozofs, literāts, valsts darbinieks (ap 4 p.m.ē - 65 m.ē.). 20. Eiropas valsts galvaspilsēta. 21. Lielbritānijas administratīvi politiska saistādāja. 22. Navigācijas ierīces jūras dzīluma noteikšanai. 23. Zema barjēra gar skatuves grīdas

Rundāles un Mežotnes pilī, Lestenes baznīcā un Kokneses pilsdrupās no 11. līdz 14. jūlijam notiek Senās mūzikas festivāls, kas sniedz iespēju iejusties viduslaiku, renesances un baroka laikmetā. Rundāles pils pagalmā būs radošās darbnīcas, pēc tam Baltajā zālē Andersena pasakas „Princese uz zirņa” uzvedums bērniem.

Latvijas Vinkopju un vīndaļu biedrība jūlija sākumā rīkoja Latvijas augļu un ogu vīnu konkursu sadarbībā ar kulinārijas portālu ČetrasSezonas.lv „Par kvalitātiņu Latvijas vīnu!”. Piedalījās 23 Latvijas vīndaļi ar 90 vīna šķirnēm. Restorānā „Tā labam būs augt” godalgoja konkursa uzvarētājus.

Daugavpils iedzīvotāji gatavojas protestiem pret Visaginas AES celtniecību, jo tā atradīsies tikai astoņus kilometrus no Latvijas robežas. Protestus nolēmusi koordinēt dabas aizsardzības biedrība „Par mūsu nākotni”. Nosūtīs atklātās vēstules Lietuvas un Latvijas valdībai ar prasību apturēt AES celtniecību.

Latgalī apmeklēja un ar Latvijas prezidentu Andri Bērziņu tikās Polijas Varmijas un Mazurijas vojevodistes maršals Jaceks Protass ar uzņēmēju grupu. Īpaša uzmanība tika veltīta Daugavpili, lai veidotu kopīgus nākotnes sadarbības projektus.

Zemgales reģionā konkursā „Eiropas gada pašvaldība 2012”

1. vietu ieguvusi Jelgavas pilsēta, 2. vietu – Bauskas novads un 3. vietu – Dobeles novads.

AS „Liepājas papīrs” pirms gada Baltkrievijā, Gomeļas apgabalā, atvēra meitas uzņēmumu „NTS Poligrafija” standarta etiķešu un uzlīmju ražošanai. Tur strādā 27 darbinieki, apgrozījums ir 110 000 - 120 000 eiro mēnesī. Standarta produkcijas ražošana „Liepājas papīram” nesa zaudējumus, bet Baltkrievijā dod peļņu.

Pļaviņu pilsētas 85 gadu jubileju pļaviņiesi un pilsētas viesi svinēja ar vērienu – no Jāniem līdz pat Pēteriem. Svētku sarīkojumi beidzās ar krāšņu uguņošanu un koncertu Zviedru skanstu estrādē. Koncertā „Pilsētai – kur upes tiekas” piedalījās vieskopas no Lietuvas Jonavas pilsētas.

Aizkraukles novada pašvaldības delegācija viesojās Rīgas pilī, kur notika Pašvaldību ģerboņu svētki. Valsts prezidents Andris Bērziņš Aizkraukles domes priekšsēdim Leonam Līdumam pāsniedza Heraldikas komisijas apstiprināto ģerboņa apliecinājumu.

Pensionāram un būvinženierim Jānim Jermacānam ir ideja, kā apskatei atsegta padomju gados applūdināto Staburaga klinti, rakstīts Latvijas Avīze. Astonēsmit gadus vecais inženieris joprojām strādā ar hidrostaciju rekonstrukcijas projektiem. Viņš iesaka iztaisnot Daugavas gultni labajā krastā, kur tā met likumu augšpus un lejpus Staburaga, nosprostojošot Daugavu ar betona dambi.

Gulbenes novada Stāmerienei pagastā Latvijas jaunieši kopā ar Lietuvas, Francijas, Ungārijas, Spānijas un Krievijas jauniešiem veic brīvprātīgo darbu - palīdz veciem cilvēkiem skaidīt malku un sakraut grēdās, mazgā logus, sakopj vidi ap baznīcu, tā veidojot apziņu par piedeību šai vietai.

Īsniņas sagatavojusi Valija Berkina

Atvadu vārdi ERNESTAM BONAPARTAM

1927. gada 29. novembris – 2012. gada 15. jūnijis

Latviešu Virsnieku apvienībā virsniekvietaņnieks E. Bonaparts iestājās 2001. gada 1. augustā. Sava dzīvesgajuma aprakstu ie-sniedza plašā rokrakstā, vienā lappusē uzrakstījis, kad, kur dzīmis un kur mācījies, kādus ka-ravīra ceļus izstāigājis. Tikai vē-lāk gadījās lasīt intervijas un ap-rakstus par viņa dzives līkločiem, klausīties viņa stāstījumu.

Dzimis Daugavpilī, bijis jaunā-kais dēls cara armijas kapteiņa, arī Ernesta Bonaparta, un Balt-krievijas muižnieku Hartmaņu atvases Matildes ģimenē. Mācī-jies Daugavpils 2. pamatskolā, pēc tam – Daugavpils Dzelzceļa technikumā.

Sākoties Otrajam pasaules ka-ram, Ernestam, tāpat kā citiem puikām, gribējies *spēlet kariņu*, un, vēl nesasniedzis 16 gadu ve-cumu, viņš 1943. gada septembrī iestājies Aviācijas novērotāju sko-lā Kaugurmuižā, netālu no Val-mieras. Nākamajā vasarā pārcelts dienestā uz Latviešu lidotāju ba-zī Grobiņā. Tālāk ceļš vedis pāri jūrai uz Dancigu (tagad Gdan-ska), bijis Vācijā, Dāniā un Kē-nigsbergā (tagad Kaliningrada).

Mācījies apkalpot zenītartilerijas lielgabalus. Piedalījies aizsardzī-bas kaujās Austrumprūsijā. 1945. gada 17. februārī ievainots, slimnī-cā sagaidījis kaņa beigas, pašam par laimi – rietumu sabiedroto zonā.

1945. gada 11. jūnijā Ernests atbrīvots no amerikānu gūsta. Pēckārā Eiropā dzīve bijušajiem kaņotājiem, arī latviešu legionā-riem, nav bijusi īpaši droša. Kli-dušas baumas, ka legionārus iz-došot Padomju Savienībai, un turpmākais ceļš tad jau visiem bijis nojausams – uz Sibiriju. Ernests palidzējis saviem vecā-kiem un kaņa bojāgājušā vecākā brāļa Eižena atraitnei noklūt Amerikā, bet pats 1946. gada 15. februārī Strasbūrā pieteicies Francijas Ārzemnieku legionā – pasaulē visplašāk pazīstamajā bruņotajā vienībā, kurā ir tikai brīvprātigie.

Ārzemnieks nevienā zemē nav tīcis sevišķi mieli uzņemts. Legiona turpretī mūs uzņēma kā savējos. (..) Dažādos juku laikos leģions ir bijis patvērumus savu dzimteni zaudējušajiem, - tā savā grāmatā raksta bijušais Francijas Ārzem-

nieku legiona seržants, latvietis Bruno Plūme, ar kuņu Ernests iepazīnās un sadraudzējās pēc dienesta.

Tolaik legionā dienējuši ap div-simt latviešu, taču bijuši izvietoti dažādos pulkos, jo vadības poli-tika bijusi – jaukt tautības. Tomēr latvieši pratuši sazināties, uzturē-juši savstarpējus sakarus, reizēm arī pulcējušies kopā.

Ernest savās atmiņās stāsta, ka toreizējais leģions ļoti atšķi-ries no tagadējā. Tagad topošā leģionāra biografija tiek rūpīgi pētīta, puišus ar kriminālu pa-gātni un bez vidusskolas izglīti-bas leģionā neuzņem. Tolaik neko nepārbaudīja. Drikstēja kaut ko nevēlamu noklusēt, tikai nedrīkstēja melot. Vajadzēja apgūt franču valodu, kas bija un arī tagad ir vienīgā oficiālā leģionā lietojamā valoda. Bija iespēja mainīt savu vārdu, un 18 gadus vecais Ernests Bonaparts no latvieša pārtapa par divdesmitga-dīgu somu Hornu Uleitu, dzīmušu Turku pilsētā.

Trīs gadus vēlāk, kad padomju briesmas vairs nedraudeja, *soms Uleits* atbraucis atvaļinājumā uz Franciju un lūdzis atļauju atgūt savu isto vārdu un tautību – lat-vietis Ernests Bonaparts.

Francijas Ārzemnieku leģionā Ernests Bonaparts nodienējis sešpadsmīt gadus: piecus gadus kaņojis Indoķīnā (tagad Vietna-ma), tur cietuši lietus zaudēju-mus, bet Ernestam laimējies iz-

mos. Bonapartu dēls Roberts pēc 20 gadu dienesta franču kaņa flotē atvaļinājies, viņa ģimenē ir di-vas meitas un dēls Žeroms *Bona-part*.

Ernesta dzīvesbiedre Jūlija Žo-zefine jau sen kopj Aizsaules dārzus, bet Ernests joprojām ne-bija šķiries no Ārzemnieku le-ģiona. Viņš veicis Basku zemes Francijas Ārzemnieku leģiona veterānu padomes priekšsēža pienākumus.

Ernests zinājis savu slavenā uzvārda izcelsmi un senčus Kur-zemē ar uzvārdu *Bonaparte*; pēc Pirmā pasaules kaņa uzvārds vī-riešiem latviskots – *Bonaparts*. Daudz vēlāk Ernests uzziņājis, ka dienesta laikā viņa uzvārdam bijusi liela nozīme, komandieris Bonapartu centies saudzēt.

Vestures rats Ernestu aizrāva svešā malā un iegrūda svešos karos, taču Dzimtene viņa sirdi allaž saglabāta svēta. Intervijā laikrakstam *Latvijas Vēstnesis* 27. 07. 2001. Ernests latviešu ka-ņavīriem novēl: *Būt savas zemes patriotiem un jebkuriā situācijā palikt latviešiem. Jāstrādā pēc ie-spējas labāk, simtproatīgi izpil-dot savu pienākumu pret Latviju.*

Dzimteni Ernests apmeklējis vairākkārt, piedalījies Pasaules latviešu virsnieku saietos Latvijā,

viesojies Latviešu virsnieku ap-vienībā, Latvijas Kaņa mūzejam dāvinājis fotomateriālus par Francijas Ārzemnieku leģionu. Viņš nekad nav liejies ne ar va-ronādarbiem kaņā, ne ar saviem ordeņiem. Mūža pēdējā posmā, kad vairs nebija spēka celošanai uz Latviju, Ernests ar draugu starpniecību bieži sūtīja Apvie-nībai svētku sveicienus, intere-sējās par tās darbu un par no-tikumiem Dzimtenē, priečājās par draugu vēstulēm un telefoni-sarunām.

Atvadoties no Ernesta, tikai domās varam sūtīt viņam trīs saujas Dzimtenes smilšu. Ernests apglabāts 19. jūnijā Francijas Mazpilsētiņas kapos līdzās dzī-vestbiedrei.

Mums paliks tikai atmiņas, tās turēsim svētas.

Izsakām visdzīlāko līdzjutību Ernesta dēlam un viņa ģimenei, dienesta biedriem, draugiem, kaimiņiem un visiem, kas cie-nījuši un milējuši latvieti – Kur-zemes Bonapartu.

Latviešu virsnieku apvienība

P.S. Rakstā izmantota Vijas Vā-veres publikācija žurnālā *Ievas Stāsti* 2008. gada 28. martā un Bruno Plūmes stāstījums.

MATĪSS KUKAINIS
ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdo-šana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

SIA „MADONAS POLIGRĀFISTS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipografijām Vidzemē.

Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolimētām grāmatām mīkstajos vākos.

Tipografija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsolīts klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtinājumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlade 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm²
ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:
Ausekļa iela 14 - 2
Rīga, LV - 1010
Tālrunis + 371 67326761
Tālraksts + 371 67326784

Darba laiks:
Pirmsdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piekt Dien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reg. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvā Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Lilita Koftuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcijā) + 371 67326761, + 371 29439423,
Tālraksts: + 371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis "Strau-mēni", Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics.
LE17 6DF, England. Tālr. 0178823438, faks 0178822441. Kārtas visas sēru un citu studinā-jumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5
2HE. Tālr. 01162431322, faks 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonamenta maksā, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 60; 12 mēnešiem GBP 110. Samaksu ar čēku, PO vai naudu (ierakstā sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbri-taniju par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.; 12 mēneši Kr 1240.-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälpkom-mitten, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 – 1). Tālr. un faks 08 – 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro; 6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL korts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, korts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautāju-miņā: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: iveta@web.de. Cita informācija Nils Ebden, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čēku uz Brīvā Latviju (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstis 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvija: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie studinājumi maksā £3 par 10 mm augstu vienslejīgā platu-mā aizņemtu telpu. Sēru studinājumi (10,6 cm x 7 cm) £35. Zviedrijā – 500 kr.

Komerciālie studinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāliem vai segvārdu parak-stītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-kačijas minēto faktu precīzitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespēsts: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS

Uz Londonu arī Ozoliņa-Kovala un Mūze

Latvijas III olimpiadas sacensībās Liepājā Sinta Ozoliņa-Kovala izpildīja Londonas Olimpisko spēļu A normatīvu šķēpmešanā – 62,63 m. Olimpiadas A normatīvs ir 61, B normatīvs – 59 m. Līdz šim A normatīvu bija izpildījusi tikai Latvijas rekordiste Madara Palameika.

Sintija Ozoliņa-Kovala

Uz Londonu var posties arī **Līna Mūze**. Viņa piedalījās Lietuvas atklātajās meistarsacīkstēs Kauņā un izcīnīja uzvaru ar rezultātu 61,04 m. Līdzīnējais Mūzes personiskais rekords bija 60,64 metri.

Līdz ar to Latviju Londonā pārstāvēs trīs šķēpmētējas – Madara Palameika, Sinta Ozoliņa-Kovala un Līna Mūze.

Vadims Vasilevskis izcīnīja piekto vietu Parīzē *Dimantu līgas* septītajā posmā. Labāko rezultātu Vasilevskis sasniedza ceturtajā mēģinājumā, šķēpu raidot 80,31 m. Uzvaru sacensībās ar rezultātu 85,67 m izcīnīja Ukrainas sportists Oleksandrs Pjatnica.

Gaļo distanču skrējēja **Jelena Prokopčuka** aprīlī izpildīja Londonas Olimpisko spēļu A normatīvu maratonā. Tomēr sportiste apsvēra iespēju Olimpiadā startēt 10 000 m distancē. Jo maratona starts tiks dots dienas vidū, kad pilsētā varētu būt liels karstums, un tas viņai būtu neparocīgi.

Prokopčuka startēja Latvijas III Olimpiadā un centās iegūt celāzīmi uz Londonu. Tas viņai tomēr neizdevās. 10 000 m distancē Londonas Olimpiadas A normatīvs ir 31 minūte un 45 sekundes, B normatīvs – 32:10. Liepājā Prokopčuka finišēja pēc 33 minūtēm un 26 sekundēm, atpaliekot no olimpisko spēļu B normatīva desmit sekundes.

Liepājā Latvijas rekordu kārtējās sievietēm sasniedza **Krista Obižajeva** – 4,20 m. Iepriekšējais Latvijas rekords kopš 2007. gada piederēja Alisei Dimantei – 4,03 m. Obižajevai neizdevās izpildīt Lon-

SPORTS

donas olimpisko spēļu A normatīvu - 4,50 m. B normatīvs ir 4,40 m.

Uz Londonu – 46 sportisti

Latvijas Olimpiskā komiteja (LOK) 9. jūlijā paziņoja, ka 2012. gada Londonas Olimpiskajās spēlēs Latviju pārstāvēs 46 sportisti 12 sporta veidos.

23 sportisti piedalīsies vieglatletikas sacensībās, četri plūdmales volejbola turnīrā un četri BMX riteņbraukšanas sacensībās. Vēl piedalīsies divi peldētāji, divi modernās pieccīņas pārstāvji, divi smailotāji, divi brīvās cīnas cīkstoni, divi džudisti, kā arī pa vienam šosejas riteņbraucējam, vingrotājam, galda tenisistam, šāvējam un svārcēlājam.

Tomēr jau tagad ir skaids, ka startēt varēs ne vairāk kā 45 no viņiem. Latvijas rekordistam 100 m sprintā Ronaldam Arājam jūnija beigās tika veikta pārrautās Achilleja cīplas operācija.

Savainojumu guvusi arī tālēcēja Lauma Grīva. LOK vadība apliecinā, ka līdz iziešanai uz starta vēl ir laiks, tāpēc iespējams, ka par viņas potenciālo startēšanu tiks izlemts tikai neilgi pirms starta. Pagaidām ir zināms vienīgi tas, ka noteikti nestartēs Arājs.

Pirms četriem gadiem Pekinas Olimpiskajās spēlēs Latvijas delegāciju pārstāvēja 49 sportisti, bet starp viņiem bija sieviešu basketbola izlase. Šogad tā nespēja atkātot šo panākumu.

Latvijas III Olimpiāda

Liepājā, Daugavas stadionā, 6. jūlijā svinīgi atklāja III Latvijas olimpiādu. Sacensībās piedalījās apmēram 4000 sportistu vairāk nekā no 80 novadiem un pašvaldībām.

Atklājot Olimpiādu, Liepājas pilētas galva Uldis Sesks sportistiem novēlēja gūt panākumus pēc grūtos treniņos ieguldītā darba. Olimpiadas dalībniekus sveica Ministru prezidents Valdis Dombrovskis un Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa, kā arī izglītības un zinātnes ministrs Roberts Ķilis un Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidents Aldrons Vrubļevskis. Tika nolasīts Valsts prezidenta Andra Bērziņa apsveikums olimpiadas dalībniekiem.

Stadionā ienesa LOK karogu,

SPORTS

ko, skanot olimpiskajai himnai, pacēla Liepājas sieviešu basketbola vienības kapteine Kristīne Cirša un burātājs Jānis Preiss. Zvērestu tiesāt godīgi tiesnešu vārdā deva Jānis Jēkabsons, galda tenisists liepājiens Reinis Burģis sportistu vārdā zvēreja ievērot godīgas cīņas principus.

Latvijas Olimpiāda ir uz olimpiskiem principiem pamatotas kompleksas valsts mēroga sporta sacensības. To mērķis ir noteikt Latvijas labākos sportistus vasaras olimpiskajos sporta veidos. Latvijas Olimpiāda notiek reizi četros gados. Pirmās divas Olimpiadas – 2004. un 2008. gadā – risinājās Ventspili.

Vienību vērtējumā pirmajā vietā pārliecinoši ierindojās Rīgas pilseta – 230 medaļas, to skaitā 94 zelta, 73 sudraba un 63 bronzas. Otrā vietā ir Olimpiadas saimniece Liepāja – 45 medaļas (20-11-14), trešā – Daugavpils – 50 (19-12-19). Vietu sadalījumā noteicošais faktors ir zelta medaļu skaits.

Uzreiz aiz pirmā trijnieka pēc izcīnīto zelta medaļu skaita ir Ventspils – 43 (15-16-12), Jūrmala – 47 (10-13-24), Valmiera – 22 (8-6-8).

Modernā pieccīņa

Eiropas meistarsacīkstēs modernajā pieccīņā Deniss Čerkovskis izcīnīja 28. vietu – 5508 p. Paukošanā Čerkovskis ierindojās 29., peldēšanā – 27., jāšanā – 16., apvienotajā skriešanas un šaušanas disciplīnā – 18. vietā. Par Eiropas čempionu kļuva Italijas sportists Rikardo de Luka – 5888 p., apsteidzot tradicionāli spēcīgos Ungārijas pieccīniekus – Robertu Kasu (5836) un Benci Demeteru (5824).

Dāmu konkurencē Jelena Rubļevska izcīnīja 21., Olga Šišlova – 35. vietu.

Basketbols

Latvijas sieviešu basketbola izlase Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas turnīra otrā rīgā trešajā spēlē izbraukumā ar 49:63 zaudēja Grieķijas valstsvienībai, līdz ar to apgrūtinot savas izredzes kvalificēties finālturīram. Lai kvalificētos finālturīram, mūsu basketbolistēm kvalifikācijas turnīra pēdējā spēlē savā laukumā 11. jūlijā obligāti jāuzvar Somijas vienība, kā arī jācer, ka Itālija savu skatītāju priekšā pārspēs Grieķijas komandu.

PAZINĀJUMI

ANGLIJA

Londonas kopas vanadzes sniegs DVF nama kluba telpās (71 Queensborough Terrace, London W2), otrdien, **17. jūlijā**, plkst. 13.30 dokumentālfilmas „Rainis – Es mīlai ticēju, ne ienaidībāi” video izrādi. Atspirdzinājumi. Ieeja par ziedojušiem.

DIEVKALPOJUMI

LĪDSAS DRAUDZE, māc.. G. Putce

Līdsā, LS16 6AH, Lawnswood kapsētas kapličā, svētdien, **22. jūlijā**, plkst. 14 Kapu svētki.

Halifaksā, Stoney Royd kapētā, svētdien, **19. augustā**, plkst. 14 Kapu svētki.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRAD-

FORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **19. augustā**, plkst. 10.30 dievkalpojums ar dievgaldu.

MANCESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **29. jūlijā**, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agnes baznīcā, EC2V 7BX, svētdien **22. jūlijā**, plkst. 14 dievkalpojums, prāv. Dr. Andris Abakuks.

VĀCIJA DIEVKALPOJUMI

Eslingenā, Dienvidu baznīcā,

Suedkirche, Spitalsteige 3, svētdien, **22. jūlijā**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās.

ZVIEDRIJA

Zviedru-Latviešu biedrības nujau tradicionālā **BALTIEŠU DIENA** šogad notiks sestdien, **8. septembrī**. Kā jau ierasts, būs plašs tirdziņš, kafijas galds un daudz dažādi priekšnesumi. Plašāka informācija sekos. www.svensklettiska.se

Mazo bērnu nometne (3-4 g.), Ēlandē, Sandbijā, **23. - 31. jūlijā**. Pieteikties pie Zanes Zaļkalnes, tālr. 070 63 22 006, zane.zalkalne.lns@tele2.se.

RUDZĪTIS

SKAIDRĪTE RUDZĪTIS

Plūdmales volejbols

Latvijas jaunie plūdmales volejbolisti Haralds Regža un Armands Ābolīnš Eiropas meistarsacīkšu posmā Serbijā izcīnīja dalītu 13. vietu. Pirms tam Regža/Ābolīnš ar

2:0 pieveica Niderlandes sportistus.

Cits Latvijas duets - Toms Šmedīnš un Edgars Točs šajās sacensībās ierindojās 17. vietā.

P. Karlsons

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELĀ 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ "RADI UN DRAUGI"!

Mūžībā aizgājusi mūsu DVF Halifaksas nodaļas ilggadēja vanadze

BRIDGID LISOVSKIS

Dzimusi 1926. gada 8. septembrī, mirusi 2012. gada 3. jūlijā Halifaksā, Anglijā

Viņu piemiņā paturēs DVF Halifaksas nodaļas vanagi un vanadzes

Laicīgā ceļa gala mērķi sasniegusi un zvaigžņu pulkiem pievienojusies DVF Boltonas nodaļas mūža biedre

SKAIDRĪTE RUDZĪTIS

Dzimusi Latvijā 1919. gada 5. oktobrī, mirusi Shrewsbury, Anglijā, 2012. gada 4. janvārī

Viņu mīlā piemiņā paturēs DVF Boltonas nodaļas vanagi, vanadzes un Mančesteras ev. lut. baznīcas kopa

***

Pēc daudzu gadu grūtām ciešanām uz mūža mājām aizgājis DVF Boltonas nodaļas mūža biedrs

LEONS KĀTIŅŠ

Dzimis Liepājā 1926. gada 9. novembrī, miris Madeley, Crewe, 2012. gada 14. aprīlī

Atvadās un viņu mīlā piemiņā paturēs DVF Boltonas nodaļas vanagi un vanadzes